

KESKI-UUDENMAAN YMPÄRISTÖKESKUS

VUOSIRAPORTTI 2014

KESKI-UUDENMAAN YMPÄRISTÖKESKUS

VUOSIRAPORTTI 2014

SAATTEEKSI

Vuosi 2014 oli Keski-Uudenmaan ympäristökeskuksen kuudes toimintavuosi. Ympäristökeskusta työllistivät kuluneen vuoden aikana toimialansa runsaat lupa-, valvonta- ja vireillepanoasiat. Ympäristökeskus jatkoi vuonna 2014 KUUMA-kuntien yhteistä Julkisten kiinteistöjen energiatehokkuushanketta. Vuoden lopussa KUUMA-kunnissa oli yhteensä 95 ekotukihenkilöksi koulutettavaa henkilöä ja 25 hankkeeseen kuuluvaa pilottikiinteistöä.

Kulunut vuosi oli työntäyteinen myös Keski-Uudenmaan ympäristölautakunnalle. Lautakunta käsiteli vuoden aikana enemmän päätösasioita kuin aiempina vuosina. Ympäristölautakunta hyväksyi kesäkuussa 2014 ympäristökeskuksen uuden strategian vuosille 2015–2018. Uudessa strategiasa on aiempaa selkeämmin nostettu esiin ympäristökeskuksen ja sopijakuntien välinen yhteistyö.

Keski-Uudenmaan ympäristökeskus teki vuonna 2014 kuudennen peräkkäisen kerran positiivisen toimintakatteen ennen yhteistoimintakorvausten palautuksia, joita Mäntsälää lukuun ottamatta saavat muut ympäristökeskuksen sopijakunnat yhteensä 183 994,18 euroa. Mäntsälän kunta joutuu maksamaan ympäristökeskukselle vuoden 2014 palveluistaan lisää 9 159,30 euroa. Lisäkustannukset aiheutuvat arvioitua suuremmasta ympäristönsuojelun lupa- ja valvontapalveluiden tarpeesta.

Esitän parhaimmat kiitokseni ympäristökeskuksen työntekijöille, Keski-Uudenmaan ympäristölautakunnalle, ympäristökeskuksen ohjausryhmälle sekä kaikille yhteistyökumppaneillemme tuloksellisesta ja hyvin onnistuneesta vuodesta 2014.

Tuusulassa 9.3.2015
Risto Mansikkamäki
ympäristökeskuksen johtaja

Kannen kuva: Näkymä Tuusulan Korkeakalliolta Palojokilaaksoon Nurmijärven suuntaan, ympäristösuunnittelija Mia Vaittinen 2014.

*KESKI-UUDENMAAN YMPÄRISTÖKESKUS
VUOSIRAPORTTI 2014*

SISÄLTÖ

1. KESKI-UUDENMAAN YMPÄRISTÖKESKUS.....	3
1.1 ORGANISAATIO	3
1.2 HENKILÖSTÖ	3
1.3 TALOUS	1
1.4 TOIMITILAT	3
2. KESKI-UUDENMAAN YMPÄRISTÖLAUTAKUNTA.....	4
3. YMPÄRISTÖKESKUKSEN OHJAUSRYHMÄ.....	6
4. YMPÄRISTÖVALVONTA.....	8
4.1 YMPÄRISTÖNSUOJELULAIN LUPA- JA ILMOITUSPÄÄTÖKSET SEKÄ REKISTERÖINNIT	8
4.2 YMPÄRISTÖNSUOJELUVIRANOMAISEN VALVONTATEHTÄVÄT	9
4.3 VESIHUOLTOLAIN MUKAINEN VALVONTA.....	12
4.4 MAA-AINESLAIN MUKAISET VIRANOMAISTEHTÄVÄT	12
4.5 YMPÄRISTÖVALVONNAN TOIMINNAN KEHITTÄMINEN JA MUUT YLEISET TEHTÄVÄT	14
5. YMPÄRISTÖNSUOJELU.....	15
5.1 LUONNONSUOJELU.....	19
5.2 ILMASTONMUUTOS JA ENERGIAEHOKEUS	20
5.3 ILMANLAADUN SEURANTA.....	21
5.4 VESIENSUOJELU	21
6. TERVEYSVALVONTA.....	22
6.1 ELINTARVIKEVALVONTA	22
6.2 TUPAKKALAIN VALVONTA	28
6.3 KULUTTAJATURVALLISUUS	29
6.4 TALOUSVESI.....	29
6.5 UIMAVEDEN JA UIMARANTOJEN VALVONTA.....	30
6.6 ASUIN-, TYÖ- JA KOKOONTUMISHUONEISTOT.....	31
7. ELÄINLÄÄKINTÄHUOLTO	33
7.1 ELÄINLÄÄKÄRIPALVELUT	33
7.2 ELÄINSUOJELU JA TARTTUVAT ELÄINTAUDIT	38
7.3 LÖYTÖELÄIMET	39

KESKI-UUDENMAAN YMPÄRISTÖKESKUS

VUOSIRAPORTTI 2014

1. KESKI-UUDENMAAN YMPÄRISTÖKESKUS

Keski-Uudenmaan ympäristökeskus on Tuusulan kunnan isännöimä seudullinen palvelukeskus, joka tuottaa Järvenpään ja Keravan kaupunkien sekä Mäntsälän, Nurmijärven ja Tuusulan kuntien lakisääteiset ympäristöterveydenhuollon ja ympäristönsuojelun viranomaispalvelut. Ympäristökeskus on aloittanut toimintansa vuonna 2009.

1.1 Organisaatio

Ympäristökeskuksen tehtäväkokonaisuus on järjestetty viiteen tulosyksikköön jakamalla ympäristöterveydenhuollon tehtävät terveysvalvontaan ja eläinlääkintähuoltoon sekä ympäristönsuojelun tehtävät ympäristövalvontaan ja ympäristönsuojeluun. Hallinnon tulosyksikkö huolehtii ympäristökeskuksen yhteisistä tukipalveluista.

Terveysvalvonnan tulosyksikkö vastaa muun muassa kunnan terveydensuojeluviranomaisen tehtävistä, elintarvike-, tupakka- ja nikotiinikorvaustuotteiden valvonnasta sekä kuluttajaturvallisuuden valvonnasta. Eläinlääkintähuollon tulosyksikön vastuulla ovat eläinlääkintähuollon toimeenpano ja valvonta sekä kunnalle kuuluvat eläinsuojelu- ja eläintautitehtävät.

Ympäristövalvonnan tulosyksikkö vastaa ympäristönsuojeluviranomaisen lupa- ja valvontatehtävistä, maa-ainelain lupa- ja valvontaviranomaisen tehtävistä sekä leirintäalueviranomaisen tehtävistä. Ympäristönsuojelun tulosyksikkö huolehtii ympäristönsuojeluviranomaiselle kuuluvista ympäristönsuojelun yleistehtävistä kuten ympäristön tilaa koskevista selvityksistä, ympäristön tilan seurannasta, ympäristönsuojelun asiantuntijapalveluista sekä ympäristönsuojelun neuvonnasta ja valituksesta.

1.2 Henkilöstö

Keski-Uudenmaan ympäristökeskuksessa on vuoden 2014 lopussa työskennellyt kaikkiaan 43 (40,4 htv) työntekijää, joista 37 on ollut vakinaisia ja kuusi määräaikaista työntekijää (taulukko 1). Työntekijämäärässä eivät ole mukana vuoden 2014 lopussa sairauslomalla eivätkä opinto- ja hoitovapaalla olleet työntekijät (yht. neljä työntekijää), joilla on ollut kokoaikaiset sijaiset. Lisäksi yksi terveystarkastajan virka on ollut täyttämättä.

KESKI-UUDENMAAN YMPÄRISTÖKESKUS

VUOSIRAPORTTI 2014

Taulukko 1. Keski-Uudenmaan ympäristökeskuksen työntekijät vuonna 2014. (Tiedot 31.12.2014.)

Vakinaiset	Kokoaikaiset	32
	Osa-aikaiset	5
Määräaikaiset	Kokoaikaiset	5
	Osa-aikaiset	1
Yhteensä		43

Keski-Uudenmaan ympäristökeskuksessa on vuoden 2014 aikana työskennellyt edellä mainittujen työntekijöiden lisäksi kaikkiaan kahdeksan ulkopuolista päivystävää eläinlääkärinä useassa lyhyessä, määräaikaisessa virkasuhteessa.

1.3 Talous

Keski-Uudenmaan ympäristökeskuksen toimintakulut ja -tuotot olivat vuoden 2014 talousarviossa 3 346 565 euroa, siten että toimintakatteeksi jäi nolla euroa. Sopijakuntien yhteistoimintakorvausten osuus talousarvion mukaisista toimintatuotoista oli 2 877 564 € (taulukko 2).

Taulukko 2. Sopijakuntien yhteistoimintakorvausten (€/v) jakautuminen ympäristökeskuksen eri tulosyksiköille vuoden 2014 talousarviossa.

	Hallinto	Ympäristövalvonta	Ympäristönsuojelu	Terveysvalvonta	Eläinlääkintähuolto	Yhteensä
Järvenpää	140 520	49 595	55 483	227 024	99 191	571 814
Kerava	122 274	33 456	41 650	216 298	96 390	510 069
Mäntsälä	75 821	46 513	54 624	144 307	121 879	443 143
Nurmijärvi	144 355	119 047	86 125	126 269	155 328	631 124
Tuusula	134 477	108 016	83 060	220 523	180 338	726 414
Yhteensä	617 448	356 627	320 943	934 421	653 126	2 882 564

Tuusulan kunnanvaltuusto muutti 9.6.2014 tammi- huhtikuun osavuositarkastuksen yhteydessä tekemällä päätöksellä ympäristökeskuksen vuoden 2014 talousarviota lisäämällä 5 000 euroa terveystarkastuksen tulosyksikön (1330) maksutuloihin, minkä johdosta ympäristökeskuksen toimintakate jäi yhteistoimintasopimuksen vastaisesti 5 000 euroa positiiviseksi.

Kunnanvaltuusto korjasi 13.10.2014 tammi-elokuun osavuositarkastuksen yhteydessä ympäristökeskuksen toimintakatetta pienentämällä 5 000 eurolla sisäisen liiketoiminnan tuloja terveystarkastuksen tulosyksikössä. Samalla valtuusto kuitenkin leikkasi ympäristökeskuksen menoja 14 000

KESKI-UUDENMAAN YMPÄRISTÖKESKUS

VUOSIRAPORTTI 2014

eurolla, mikä on ollut 0,7 %:n työttömyysvakuutusmaksujen vähennys ympäristökeskuksen palkkasummasta. Leikkaus kohdistui kaikkiin ympäristökeskuksen tulosityksiköihin. Menoleikkauksen seurauksena ympäristökeskuksen toimintakate on jäänyt muutetussa talousarviossa yhteistoimintasopimuksen vastaisesti 14 000 euroa positiiviseksi. Ympäristökeskus ei kuitenkaan voi tilinpäätöksessään palauttaa toimintakatetta muutetun talousarvion mukaiseksi, vaan toimintakate tulee sopijakuntien yhteistoimintakorvausten tasotuslaskelmalla nollata alkuperäisen talousarvion mukaisesti.

Keski-Uudenmaan ympäristökeskus teki vuonna 2014 kuudennen peräkkäisen kerran positiivisen toimintakatteen ennen maksuosuuksien palautuksia sopijakunnille. Ympäristökeskuksen toimintatuotot ylittyivät (102,97 %) talousarviossa arvioidusta ja toimintakulut jäivät arvioitua pienemmiksi (97,47 %). Ks. taulukko 3.

Taulukko 3. Keski-Uudenmaan ympäristökeskuksen talousarvion mukaiset ja toteutuneet Toimintatuotot ja -kulut vuonna 2014.

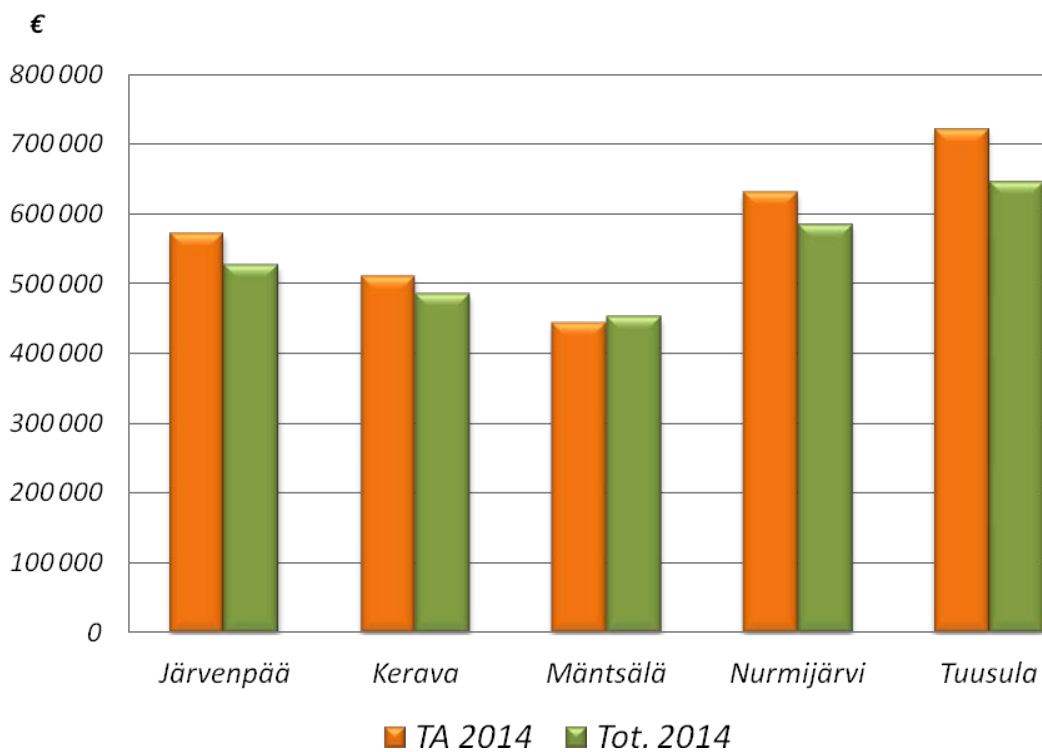
	TA 2014	MTA 2014	Tot. 31.12.2014	Erotus	Tot.-%
Toimintatuotot	3 346 564	3 346 565	3 445 847,49	99 283,41	102,97
Toimintakulut	-3 346 564	-3 332 565	-3 261 853,31	84 710,77	97,47
Toimintakate	0	14 000	183 994,18	183 994,18	

Ympäristökeskuksen positiivinen toimintakate ennen sopijakuntien maksuosuuksien palautuksia (183 994,18 €) merkitään siirtovelaksi ympäristökeskuksen vuoden 2015 kirjanpitoon ja palautetaan yhteistoimintasopimuksen mukaisesti kunnille toukokuun 2015 loppuun mennessä (ks. taulukko 4 ja kuva 1).

Taulukko 4. Keski-Uudenmaan ympäristökeskuksen sopijakuntien maksuosuuksien palautukset/lisämaksut vuodelta 2014. Mäntsälän kunta joutuu maksamaan saamistaan palveluista lisää 9 159,30 euroa. Muut kunnat saavat palautusta.

Sopijakunta	Palautus/lisämaksu	
	%	€
Järvenpää	24,51	45 087,87
Kerava	13,74	25 280,88
Mäntsälä	-4,98	-9 159,30
Nurmijärvi	25,14	46 251,14
Tuusula	41,60	76 533,59
Yhteensä	100,00	183 994,18

KESKI-UUDENMAAN YMPÄRISTÖKESKUS VUOSIRAPORTTI 2014

Kuva 1. Keski-Uudenmaan ympäristökeskuksen sopijakuntien talusarvion mukaiset ja toteutuneet maksusuudet vuonna 2014.

1.4 Toimittilat

Keski-Uudenmaan ympäristökeskuksella on ollut vuonna 2014 toimistotilat Tuusulan Marianlinnassa (693,5 m², Hyrylätkatu 8 C, 04300 Tuusula) sekä Hyrylän Ostoskeskuksessa (140 m², Koskenmäenpolku 4 A 1), jonne ympäristökeskus siirsi loppuvuodesta 2013 Nurmijärven sivotoimipaikassa työskennelleet työntekijänsä. Ympäristökeskus luopui syyskuussa 2014 toimistotiloista Hyrylän Ostoskeskuksessa ja siirsi siellä työskennelleet työntekijät Tuusulan Marianlinnasta vapautuneisiin lisätiloihin (83 m²). Tilajärjestelyiden seurauksena ympäristökeskuksen toimistotilat ovat käyneet entistä ahtaammiksi.

Toimistotilojen lisäksi Keski-Uudenmaan ympäristökeskuksella on kolme eläinlääkärin vastaanottoa. Ne sijaitsevat Järvenpään Kyrölässä (Neilikkakatu 20 C), Nurmijärven Kirkonkylässä (Toreenintie 6) ja Tuusulan Hyrylässä (Koskenmäenpolku 4 B 2). Lisäksi ympäristökeskuksella on Mäntsälän kunnantalolla (Heikinkuja 4) päivystyspiste, jossa ympäristökeskuksen työntekijä on tavattavissa parillisten viikkojen keskiviikkoina klo 9-11.

KESKI-UUDENMAAN YMPÄRISTÖKESKUS VUOSIRAPORTTI 2014

2. KESKI-UUDENMAAN YMPÄRISTÖLAUTAKUNTA

Keski-Uudenmaan ympäristölautakuntaan kuuluu lautakunnan johtosäännön sekä ympäristökeskuksen yhteistoimintasopimuksen mukaan viisitoista (15) jäsentä ja yhtä monta varajäsentä. Kukin sopijakunta on valinnut lautakuntaan kolme jäsentä ja näiden henkilökohtaiset varajäsenet. Lautakunnan puheenjohtajuus ja varapuheenjohtajuus kiertävät kahden vuoden välein kuntakohtaisesti kuntien asukasluvun mukaisessa suuruusjärjestyksessä siten, että nimeämisvuorossa asukasluvultaan suurin kunta nimeää puheenjohtajan ja toiseksi suurin kunta varapuheenjohtajan.

Keski-Uudenmaan ympäristölautakunnan kokoonpano vuonna 2014 on esitetty taulukossa 5.

Taulukko 5. Keski-Uudenmaan ympäristölautakunnan jäsenet ja varajäsenet sekä heidän luottamustehtävänsä vuonna 2014.

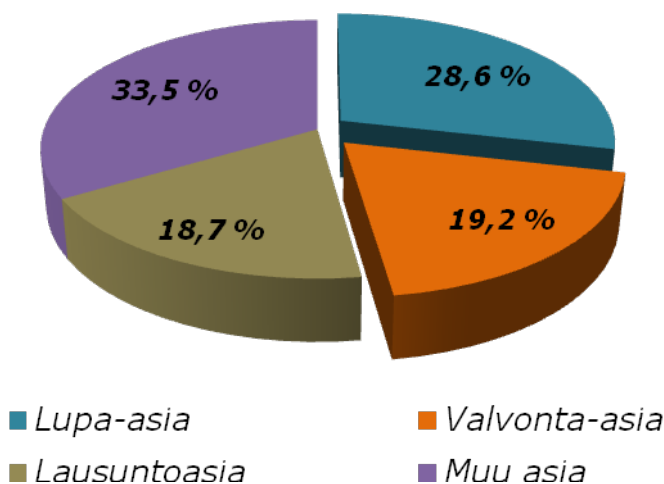
Kunta	Jäsen	Varajäsen
Järvenpää	Lehto Risto	Lohtander Minna
	Paloheimo Irja	Bulut Emil
	Siltasari-Peltonen Tuula	Pyy Markku
Kerava	Nieminen Matti	Maja Tapio
	Pihola Ville	Havansi Lahja
	Salmela-Vierisalo Satu puheenjohtaja 2013–2014	Lappalainen Mika (13.10.2014 saakka)
		Nuutinen Hannu (13.10.2014 alkaen)
		Ravolainen-Rinne Heta varapuheenjohtaja 2013–2014
Mäntsälä	Sundberg Anneli	Eerola Asko
	Ylisirniö Kalevi	Mäkipää Marja-Leena
Nurmijärvi	Harjunen Irene	Pölonen Ilpo
	Kivinen Yrjö	Fihlman Mari
	Meronen Tuomo (31.3.2014 saakka)	Pihlaja Matti
	Latva Jerry (31.3.2014 alkaen)	
	Tuusula	Huuhtanen Pasi
Auranen Irma (31.3.2014 alkaen)		
Oksanen Matti		Kulmala Marja-Leena
Seuna Veikko		Hahtala Riitta-Liisa

Lautakunnan varsinaisten ja varajäsenten osallistumisaste kokouksiin vuonna 2014 oli 95,8 %.

KESKI-UUDENMAAN YMPÄRISTÖKESKUS

VUOSIRAPORTTI 2014

Keski-Uudenmaan ympäristölautakunta käsittelee vuonna 2014 kaikkiaan 182 kokousasiaa, joista 47,8 % oli lupa- ja valvonta-asioita (ks. kuva 2).

Kuva 2. Keski-Uudenmaan ympäristölautakunnan vuonna 2014 käsittelemät kokousasiat jaoteltuina lupa- ja valvonta-asioihin, lausuntoasioihin sekä muihin asioihin.

Ympäristölautakunta antoi vuonna 2014 kaikkiaan 34 lausuntoa, joista 21 oli lupiin ja niistä tehtyihin valituksiin liittyviä. Ympäristölautakunta antoi vuonna 2014 seuraavat kaavalausunnot:

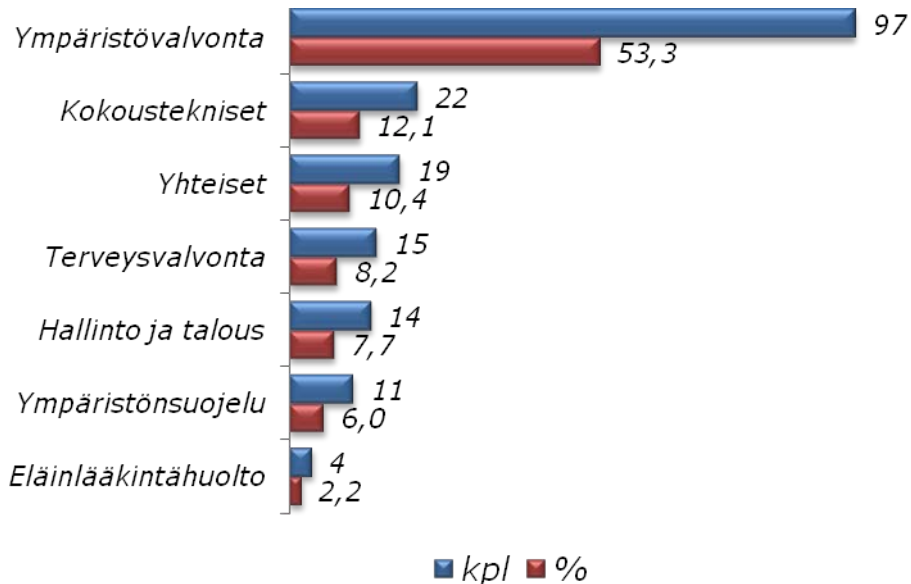
- Klaukkalan osayleiskaavaluonnos (Nurmijärvi)
- Rykmentinpuiston asemakaavaluonnos (Tuusula)
- Perttulan osayleiskaavaluonnos (Nurmijärvi)
- Sulan osayleiskaavaehdotus (Tuusula)
- Sälinkään ja Soukkion osayleiskaavaluonnos (Mäntsälä)
- Tuusulan yleiskaava 2040 -luonnos.

Lautakunta antoi lausuntonsa myös Suomen merenhoitosuunnitelman seurantaohjelmasta, Järvenpään kaupungin vesihuollon kehittämissuunnitelmasta 2013, päivitetystä Järvenpään Veden toiminta-alueesta, Mäntsälän pohjavesialueiden suojelusuunnitelmasta sekä ehdotuksista Nurmijärven Perttulan ja Mäntsälän Hirvihaaran vesiosuuskuntien toiminta-alueiksi.

Vähän yli puolet (so. 53,3 %) ympäristölautakunnan käsittelemistä kokousasioista on ollut ympäristövalvonnan tulosityksikön valmistelemia (kuva 3).

KESKI-UUDENMAAN YMPÄRISTÖKESKUS

VUOSIRAPORTTI 2014

Kuva 3. Keski-Uudenmaan ympäristölautakunnan vuonna 2014 käsittelemien kokousasioiden (182 kpl) jakautuminen eri tulosyksiköiden valmistelemiin sekä tulosyksiköiden yhteisiin ja kokousteknisiin asioihin.

3. YMPÄRISTÖKESKUKSEN OHJAUSRYHMÄ

Ympäristökeskuksen sopijakunnat ja kuntien henkilöstöjärjestöt ovat nimenneet ohjausryhmän, jossa on yksi viranhaltijaedustaja kustakin sopijakunnasta sekä yksi yhteinen henkilöstön edustaja. Ohjausryhmän tehtävänä on valvoa sopijakuntien etuja ja yhteistoimintasopimuksen toteutumista ympäristökeskuksen toiminnassa sekä toimia kuntien ja ympäristökeskuksen yhteistyöelimenä. Ympäristökeskuksen johtaja edustaa Keski-Uudenmaan ympäristökeskusta ohjausryhmässä. Ohjausryhmä ei tee ympäristökeskusta tai ympäristölautakuntaa sitovia ratkaisuja, vaan sen päätökset ovat sopijakuntien edunvalvontaan liittyvää ohjeistusta.

Keski-Uudenmaan ympäristökeskuksen ohjausryhmän kokoonpano vuonna 2014 on esitetty taulukossa 6.

KESKI-UUDENMAAN YMPÄRISTÖKESKUS

VUOSIRAPORTTI 2014

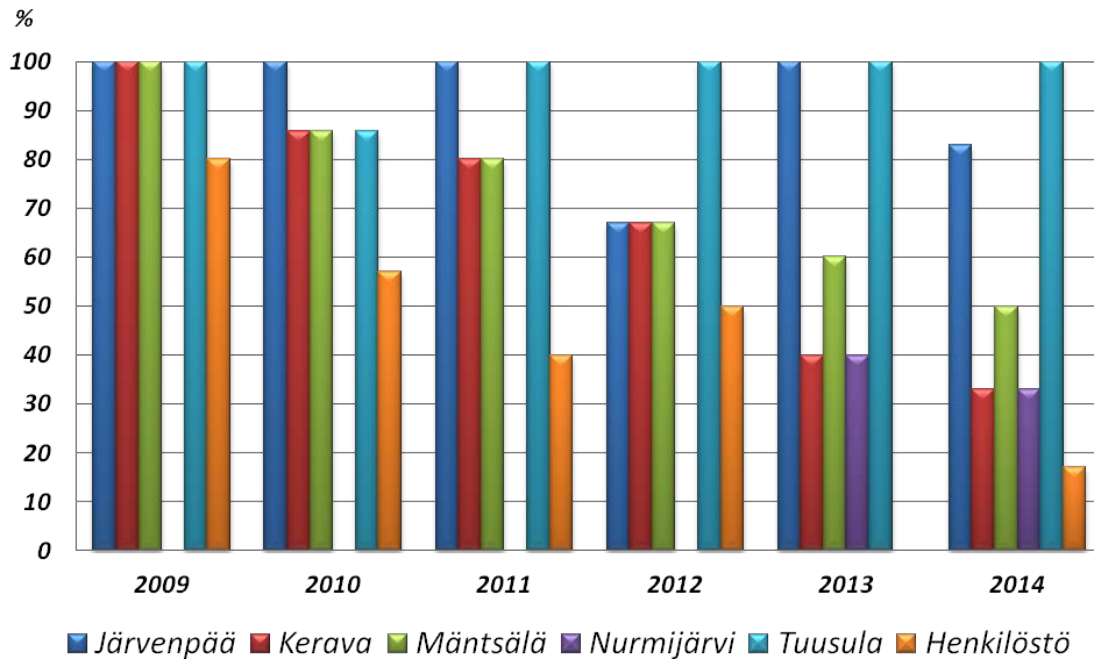
Taulukko 6. Keski-Uudenmaan ympäristökeskuksen ohjausryhmän jäsenet ja varajäsenet vuonna 2014.

<i>Kunta / taho, jota edustaa</i>	<i>Jäsen</i>	<i>Varajäsen</i>
Järvenpää	Antti Nikkanen projektipäällikkö varapuheenjohtaja 2013–2014	Kaarina Laine suunnittelupäällikkö
Kerava	Merja Vikman-Kanerva (1.10.2014 saakka) maankäyttöpäällikkö Tiina Hartman (1.10.2014 alkaen) kaupungeingeodeetti	Ari Vesikkala asuntotoimenpäällikkö
Mäntsälä	Lauri Pouri kaavoitusjohtaja	-
Nurmijärvi	Ilkka Ruutu tekninen johtaja	Heikki Mälkki (9.6.2014 alkaen) rakennustarkastaja
Tuusula	Tuula Hyttinen (24.2.2014 saakka) kunnansihteeri puheenjohtaja 2013–2014 Jyrki Kaija (24.2.2014 alkaen) tekninen johtaja puheenjohtaja 2014	Jyrki Kaija (24.2.2014 saakka) tekninen johtaja Hannu Haukkasalo (24.2.2014 alkaen) kuntakehitysjohtaja
Henkilöstö	Timo Kankare lehtori	-

Ympäristökeskuksen ohjausryhmä kokoontui vuonna 2014 kuusi kertaa. Ympäristökeskuksen toiminta- ja talousasioiden lisäksi ohjausryhmä on käsitellyt ympäristökeskuksen sekä oman toimintansa kehittämistä, minkä seurauksena ympäristökeskus muun muassa aloitti säännölliset tapaamiset sopijakuntien kaavoittajien kanssa.

Ohjausryhmän jäsenten osallistumisaste kokouksiin on laskenut merkittävästi ympäristökeskuksen toiminta-aikana 2009–2014 (kuva 4).

KESKI-UUDENMAAN YMPÄRISTÖKESKUS VUOSIRAPORTTI 2014

Kuva 4. Ohjausryhmän jäsenten osallistumisaste (%) kokouksiin vuosina 2009–2014. Nurmijärvi liittyi ympäristökeskukseen vuonna 2013.

4. YMPÄRISTÖVALVONTA

Keski-Uudenmaan ympäristökeskuksessa ympäristövalvonnan tulosityksikkö vastaa kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle kuuluvista lupa-, ilmoitus- ja valvontatehtävistä sekä maa-aineslain lupa- ja valvontatehtävistä. Ympäristövalvonta valmistelee ympäristölautakunnalle myös muun muassa ympäristönsuojelulain (YSL) ja vesilain (VL) sekä maa-aineslain (MAL) mukaisista lupa- ja ilmoitusasioista muille viranomaisille annettavat lausunnot. Viranhaltijalausuntoja annetaan toimintasäännön mukaisesti esimerkiksi tarkkailuohjelmista ja ympäristönsuojelulain ilmoitusasioista. Ympäristövalvonnan tulosityksikkö antaa yhdessä terveysturvallisuuden kanssa tarvittavat lausunnot sopijakunnissa vireillä olevista rakennuslupahakemuksista esimerkiksi jätevesiasioissa.

4.1 Ympäristönsuojelulain lupa- ja ilmoituspäätökset sekä rekisteröinnit

Vuonna 2014 tehtiin 13 ympäristölupaa koskevaa päätöstä. Ympäristölupa on myönnetty seitsemälle uudelle lupalaitokselle. Kaksi päätöstä on koskenut lupamääräyksien tarkistamisesta, yksi päätös on koskenut määräaikaisella ympäristöluvalla toimivan toiminnan jatkamista ja yksi ratkaisu on ollut kielteinen. Toiminnan lopettamisen vuoksi on rautettu kaksi ympäristölupaa.

KESKI-UUDENMAAN YMPÄRISTÖKESKUS

VUOSIRAPORTTI 2014

Viranhaltijapäätöksinä ympäristövalvonta ratkaisi 43 ympäristönsuojelulain mukaista ilmoitusta. Näistä valtaosa oli ilmoituksia erityisen häiritsevistä melusta tai tärinästä.

Ympäristönsuojelulain mukaisia toiminnan rekisteröintejä on tehty vuoden 2014 aikana 11. Rekisteröintien määrä on aiempia vuosia suurempi. Yksi rekisteröinnistä koski uutta toimintaa ja muut koskivat olemassa olevia toimintoja, jotka tulivat rekisteröitäviksi asetusten siirtymäsäännösten tai toiminnan muutoksen vuoksi.

Taulukko 7. Ympäristönsuojelulain mukaiset lupa-, ilmoitus- ja muut päätökset sekä niistä peritetyt asiakasmaksut sopijakunnittain vuonna 2014.

Sopijakunta	Luvat		Ilmoitukset		Rekisteröinnit	
	kpl	€	kpl	€	kpl	€
Järvenpää	1	3 200,00	13	3 400,00 ³	0	0,00
Kerava	0	0,00	5	1248,00 ⁴	7	6 500,00
Mäntsälä	5	10 046,00 ¹	8 ¹	2 048,00	2	1820,00
Nurmijärvi	2	7000,00	7	1 456,00	1	1040,00
Tuusula	5	11 202,50 ²	10 ²	2 500,00	1	780,00
Yhteensä	13	31 862,50	43	10 652,00	11	10 140,00

¹ Päätös laskutetaan taksan mukaisesti, kun päätös on saanut lainvoiman.

Laskutettuja päätöksiä on käsitellyistä poiketen 3. ja ilmoituspäätöksiä 9.

² Päätös laskutetaan taksan mukaisesti, kun päätös on saanut lainvoiman.

Laskutettuja lupapäätöksiä on käsitellyistä poiketen 6 ja ilmoituspäätöksiä 9.

³ Päätös laskutetaan taksan mukaisesti, kun päätös on saanut lainvoiman.

Laskutettuja ilmoituspäätöksiä on käsitellyistä poiketen 14.

⁴ Päätös laskutetaan taksan mukaisesti, kun päätös on saanut lainvoiman.

Laskutettuja ilmoituspäätöksiä on käsitellyistä poiketen 6.

Ympäristövalvonnan tulosityksikön tavoitteena on päästä ympäristö- ja maa-ainesluvissa keskimäärin kymmenen kuukauden käsittelyaikaan. Vuonna 2014 ympäristölupien keskimääräinen käsittelyaika oli 17 kuukautta. Vuoden 2014 lopussa ympäristövalvonnan tulosityksikössä oli vireillä kaikkiaan 29 ympäristölupahakemusta. Tämä on 10 lupahakemusta enemmän kuin viime vuoden vaihteessa.

4.2 Ympäristönsuojeluviranomaisen valvontatehtävät

Ympäristönsuojeluviranomaisen valvontaa on jouduttu voimakkaasti kohdentamaan ja myös karsimaan puutteellisten henkilöstöressurssien vuoksi. Vuonna 2014 kehitettiin ympäristövalvonnan valvontasuunnitelmaa vastaamaan uuden ympäristönsuojelulain vaatimuksia. Myös ns. hajajätevesiasetuksen valvontaa kehitettiin suuntaamalla valvontaa ympäristön edun mukaisesti. Hajajäte-

KESKI-UUDENMAAN YMPÄRISTÖKESKUS

VUOSIRAPORTTI 2014

vesien valvontasuunnitelma on valmistunut Tuusulan, Järvenpään ja Keravan osalta. Mäntsälän ja Nurmijärven alueilla työ on vielä kesken.

Luvanvaraisen ja rekisteröitävän toiminnan suunnitelmalliseen valvontaan on panostettu vuonna 2014 tekemällä tarkastuksia erityisesti kohteisiin, jotka ovat pitkään olleet tarkastamatta. Luvanvaraisen ja rekisteröitävän toiminnan tarkastuksissa on havaittu selkeitä puutteita, joihin on jouduttu kohdistamaan jatkotoimenpiteitä.

Valvontatehtäviin kuuluu lupavalvonnan lisäksi kirjallisesti vireillepannut asiat ja muut ilmoitukset ympäristössä havaituista haitoista eli toimenpidepyynnöt. Kirjalliset vireillepanot edellyttävät viranomaiselta aina valituskelpoisen päätöksen tekemistä, ja ne pyritään käsittelemään viivytyksettä. Sitä vastoin toimenpidepyyntöjen perusteella ei nykyisillä henkilöresursseilla ole aina ollut mahdollista ryhtyä välittömiin valvontatoimenpiteisiin. Valvonnan tarpeellisuus ja kiireellisyys joudutaan siten aina arvioimaan tapauskohtaisesti.

Ympäristöluvanvaraisten laitosten valvonta

Keski-Uudenmaan ympäristökeskuksen toiminta-alueella on ollut 112 kunnan ympäristölupaviranomaisen toimivaltaan kuuluvaa ympäristölupalaitosta ja 72 rekisteröintimenettelyn piiriin kuuluvaa laitosta. Suunnitelmallisen valvonnan laitoksia on siten toimialueella yhteensä 184. Vuoden 2014 aikana lupavalvontaan liittyviä tarkastuksia tehtiin 42 kappaletta.

Taulukko 8. Taulukkoon on koottu sopijakunnittain ympäristölupalaitokset, rekisteröimismenettelyn piirissä olevat laitokset ja ympäristönsuojelulain säännöllisen valvonnan kohteet yhteensä sekä tehdyt lupatarkastukset vuonna 2014.

Sopijakunta	Lupalaitokset, kpl	Rekisteröitävät laitokset, kpl	Säännöllisen valvonnan kohteet yhteensä, kpl	Tarkastukset, kpl
Järvenpää	10	14	24	1
Kerava	7	13	20	5
Mäntsälä	43	18	61	20
Nurmijärvi	25	16	41	7
Tuusula	27	11	38	9
Yhteensä	112	72	184	42

Kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen valvontavastuulle kuuluvien laitosten lisäksi Keski-Uudenmaan ympäristökeskuksen toiminta-alueella on 62 valtion valvontaviranomaisen valvontaan kuuluvaa laitosta. Ympäristövalvonnan työntekijät ovat pääsääntöisesti osallistuneet myös Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen tekemiin tarkastuksiin.

KESKI-UUDENMAAN YMPÄRISTÖKESKUS

VUOSIRAPORTTI 2014

Vireillepanoasiat

Ympäristövalvonnassa oli vuoden 2014 lopussa vireillä 97 valvonta-asiaa, joista 46 on tehty kirjallinen vireillepano. Muut 51 valvonta-asiaa on vireillä viranomaisen omasta vireillepanosta. Vuodenvaihteessa 2014/2015 vireillä oli 36 valvonta-asiaa enemmän kuin vuodenvaihteessa 2013/2014. Vireillepanoista 22 on haitankärsijän tekemää kirjallista vireillepanoa ja 14 viranomaisen omaa vireillepanoa. Vuoden 2014 aikana on tullut vireille 52 uutta valvonta-asiaa, joiden käsittely on vielä kesken. Vastaavasti valvonta-asia on saatu loppuun käsiteltyä 42 tapauksen osalta, mikä on 15 tapausta enemmän kuin vuonna 2013.

Laillisuusvalvonta

Vuoden 2014 aikana ympäristövalvonta kirjasi toimenpidepyyntöjä 321 kpl. Erityisesti Nurmijärven alueelta toimenpidepyyntöjä tehtiin 2014 enemmän kuin edellisenä vuotena. Vuoden 2013 aikana tulleista toimenpidepyynnöistä 74 % on loppuun käsitelty. Kaikki toimenpidepyynnöt eivät ole edellyttäneet erillistä tarkastusta.

Taulukko 9. Ympäristövalvonnan tulosityksikölle vuosina 2013 ja 2014 tehdyt toimenpidepyynnöt ja muihin kuin säännöllisen valvonnan kohteisiin suoritettut tarkastukset sopijakunnittain.

Sopijakunta	Toimenpidepyynnöt 2013, kpl	Toimenpidepyynnöt 2014, kpl	Tarkastukset 2013, kpl	Tarkastukset 2014, kpl
Järvenpää	30	39	12	4
Kerava	19	16	3	4
Mäntsälä	37	36	45	37
Nurmijärvi	85	120	25	37
Tuusula	117	110	55	63
Yhteensä	288	321	140	145

Ympäristövalvonta antaa sopijakuntien rakennusvalvontaviranomaisille lausuntoja esimerkiksi haja-asutusalueen jätevesien käsittelystä, rakennusten purkamisesta, merkittävistä maanrakennushankkeista sekä toimitilojen rakentamisesta. Vuoden 2011 lopussa tehdyn ympäristövalvonnan töiden priorisointipäätöksen mukaisesti lausuntojen antamista on edelleen rajoitettu vain ympäristönsuojelun kannalta erityisen tärkeisiin kohteisiin. Vuonna 2014 on jätevesijärjestelmistä annettu yhteensä 12 lausuntoa, joista yksi Järvenpäähän, yksi Keravalle, kuusi Mäntsälään ja neljä Tuusulaan. Nurmijärvelle ei ole annettu lausuntoja jätevesistä vuonna 2014. Muita lausuntoja on ympäristövalvonnan viranhaltijalausuntoina tai lautakunnalle valmisteltuna annettu 92. Tämä on 29 lausuntoa enemmän kuin edellisvuotena.

KESKI-UUDENMAAN YMPÄRISTÖKESKUS

VUOSIRAPORTTI 2014

Tutkintapyyntöt

Keski-Uudenmaan ympäristökeskus on tehnyt ympäristönsuojeluviranomaisen valvonta-asioista vuonna 2014 poliisille 11 tutkintapyyntöä. Ympäristövalvonta on avustanut poliisia näihin ja aiemmin tehtyihin tutkintapyyntöihin liittyvissä asioissa toimittamalla asioiden hallinnolliseen käsittelyyn liittyviä asiakirjoja sekä muita selvityksiä. Ympäristövalvonta on osallistunut myös poliisin kanssa pidettyihin yhteistyöpalavereihin ja yhteistarkastuksiin. Viranhaltijoita on tutkinnassa ja oikeudenkäynneissä kuultu todistajina. Vuonna 2014 on ympäristörikosasioihin arvioitu käytetyn 42 htp. Nämä jakautuvat pääasiassa Nurmijärven ja Tuusulan kunnille sekä vähäisemmässä määrin Järvenpään kaupunkiin ja Mäntsälän kuntaan.

4.3 Vesihuoltolain mukainen valvonta

Vesihuoltolain mukaisten vapautushakemusten määrä lisääntyi huomattavasti aiemmasta vesihuoltolaitosten käynnistettyä oman liittyjävalvontansa. Vireillä olevien vapautushakemusten määrä on ollut suuri vuodesta 2011 lähtien. Vesihuoltolain mukaisten asioiden runsas määrä ja vesihuoltolain mukaisiin asioihin liittyvän neuvonnan suuri tarve on osaltaan vähentänyt muiden valvonta-tehtävien hoitoon käytettävissä olevaa resurssia.

Ympäristövalvontaa on vuoden 2014 aikana työllistänyt edelleen aiempina vuosina vireille tulleiden vapautushakemusten käsittely. Vuonna 2014 ratkaistiin 16 vapautushakemusta. Vuoden 2014 lopussa ympäristövalvonnassa oli edelleen vireillä 38 vapautushakemusta, joista 26 oli tullut vireille vuoden aikana. Vuoden lopussa vireillä olleista hakemuksista 13 on Järvenpäästä, yksi Mäntsälästä, 9 Nurmijärveltä ja 15 Tuusulasta.

4.4 Maa-aineslain mukaiset viranomais tehtävät

Keski-Uudenmaan ympäristölautakunnan ratkaistavaksi eteni vuonna 2014 viisi maa-ainesten ottolupahakemusta. Kaksi päätöksistä oli kielteistä. Mäntsälän kunnan alueelta ratkaistiin lisäksi kaksi maa-aineslupaa. Yksi näistä koski aivan uuden ottoalueen avaamista. Tuusulaan myönnettiin yksi jatkolupa.

Maa-aineslupien keskimääräinen käsittelyaika oli 24 kuukautta, ja niistä on peritty tarkastusmaksua 17 347,20 euroa. Maa-ainesten ottolupien käsittelyaika on edelleen reilusti tavoitteena olevaa 10 kk:n käsittelyaikaa pidempi. Tavoitteeksi asetettua pidemmät käsittelyajat ovat seurausta valvonnan tehostamisen ja tulosityksikön työtilanteen lisäksi myös viranomaisesta riippumattomista seikoista. Esimerkiksi lupahakemusten täydentämiseen on kulunut merkittävä osa vireilläoloajasta.

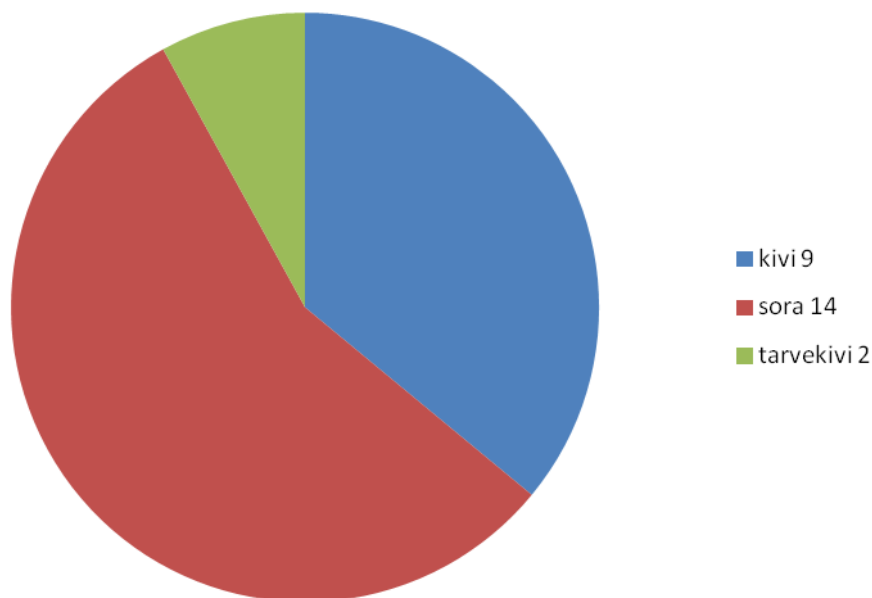
KESKI-UUDENMAAN YMPÄRISTÖKESKUS

VUOSIRAPORTTI 2014

Ympäristövalvonnan tuloksyksikössä oli vuoden 2014 päättyessä vireillä 18 maa-aineslupahakemusta, mikä on viisi hakemusta enemmän kuin edellisessä vuodenvaihteessa (ympäristölupa on samasta alueesta vireillä kuudessa hakemuksessa).

Maa-ainesten ottotoiminnan valvomiseksi on vuonna 2014 tehty Mäntsälässä 14, Nurmijärvellä seitsemän ja Tuusulassa neljä tarkastusta. Maa-ainesten ottotoiminnan valvontasuunnitelmassa on 32 valvontakohdetta, joista 25 on toiminnassa olevaa ottoaluetta. Valvontakohteiksi on kirjattu myös ne maa-ainesten ottoalueet, joilla ottoluvan umpeutumisesta huolimatta maisemointityöt ovat edelleen kesken. Näitä valvonnassa on seitsemän. Lisäksi valvontakohteita ovat kotitarvealueet, jotka ovat tehneet maa-aineslain edellyttämän ilmoituksen. Valvontakohteista 19 sijaitsee Mäntsälässä ja 9 Nurmijärvellä. Tuusulassa on neljä kohdetta. Maa-ainesten ottotoiminnan valvonta on maksullista, ja ottoluvan haltijoilta perittiin valvontamaksua vuonna 2014 yhteensä 52 416,95 euroa.

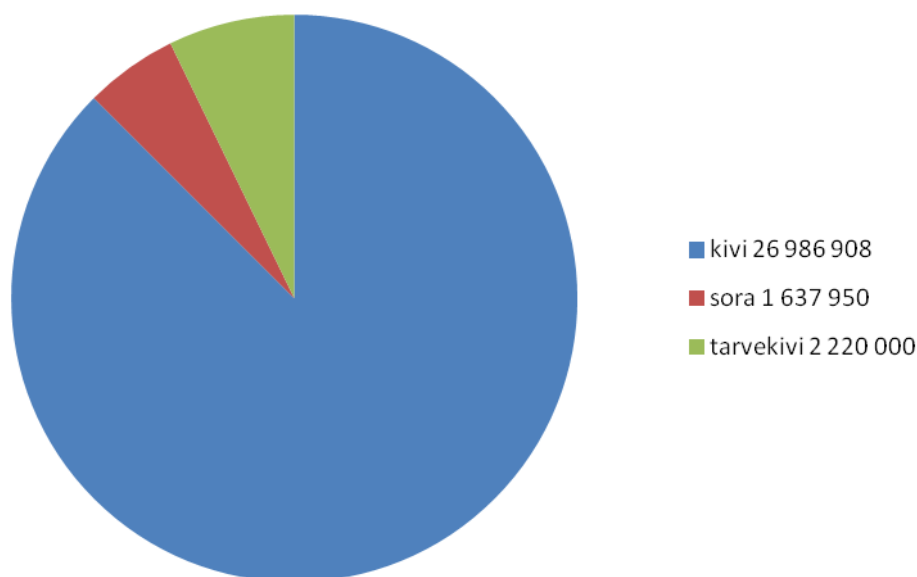
Keski-Uudenmaan ympäristökeskuksen alueella sijaitsevista maa-ainesten ottoalueista lukumääräisesti suurin osa (14) on soranottoalueita. Lainvoimaisten maa-aineslupapäätösten ottoalueiden yhteenlaskettu pinta-ala on 416 hehtaaria ja sallittu kokonaisoton määrä yhteensä 30 844 858 m³tr. Suurimmat ottomäärät kohdistuvat kalliokiviaineeseen.

Kuva 5. Lainvoimaisten ottoalueiden lukumääräinen jakautuminen maa-aineslajeittain.

KESKI-UUDENMAAN YMPÄRISTÖKESKUS

VUOSIRAPORTTI 2014

Kuva 6. Lainvoimaisten ottolupien kokonaisottomäärät (m³ltr) maa-aineslajeittain.

4.5 Ympäristövalvonnan toiminnan kehittämisen ja muut yleiset tehtävät

Ympäristövalvonnan laatukäsikirja hyväksyttiin Keski-Uudenmaan ympäristölautakunnan kokouksessa 13.12.2011. Ympäristövalvonnan viranomaistehtäviä on hoidettu laatukäsikirjan mukaisesti.

Ympäristövalvonta on valmistellut kunnallisia ympäristönsuojelumääräyksiä yhdessä ympäristönsuojeluyksikön kanssa. Lautakunta hyväksyi ympäristönsuojelumääräykset syksyllä 2013 ja ne on lähetetty sopijakuntiin vietäväksi kunnan- ja kaupunginvaltuustoille lopullista hyväksymistä varten. Vuonna 2014 ympäristönsuojelumääräykset on hyväksytty Järvenpään ja Keravan kaupungeissa. Tuusulan kunta päätti olla antamatta ympäristönsuojelumääräyksiä. Mäntsälän kunnassa asian käsittely on vielä kesken.

Ympäristövalvonnan yksikössä on käynnissä valvontasuunnitelmien uudistamistyön. Uudistamistyön tarkoituksena on varautua ympäristönsuojelulain muutoksessa esitettyyn ympäristövalvonnan maksullisuuteen. Valvontasuunnitelmassa on erityistä huomiota kiinnitetty valvontatarpeen riskiperusteiseen määrittämiseen. Valvontasuunnitelman loppuunsaattaminen on viivästynyt ympäristönsuojelulain uudistuksen arvioitua hitaamman etenemisen ja ohjeistuksen aikataulun vuoksi. Ympäristönsuojelulaki tuli voimaan 1.9.2014, ja ympäristöministeriön valvontaohje-luonnos valmistui 2014 lopussa.

Ympäristövalvonta on aktiivisesti seurannut ympäristöhallinnon lainsäädäntöhankkeiden etenemistä. Lisäksi ympäristövalvonnan henkilöstöä on vuonna 2014 osallistunut valtakunnallisten ohjeiden ja oppaiden laadintaan sekä muihin kehittämishankkeisiin. Ympäristöministeriön kanssa tehdyn sopimuksen mukaisesti on ympäristövalvontapäällikön työpanosta suunnattu valvontaohjeen kunnatöiden kirjoittamiseen.

5. YMPÄRISTÖNSUOJELU

Ympäristönsuojelun tulosityksikkö vastaa kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle laissa määrättyistä yleistehtävistä. Vuoden 2014 aikana tulosityksikön kuntayhteistyö painottui energiatehokkuuteen, luontoselvityksiin, maatalouden vesiensuojeluun sekä erilaisiin yleisötilaisuuksiin. Maailman ympäristöpäivänä 5.6.2014 jaettiin Keski-Uudenmaan ensimmäinen ympäristöpalkinto Tuusulanjärven vesiensuojeluyhdistykselle.

Ympäristönsuojelun tulosityksikön vuoden 2014 palvelutoteuma on esitetty taulukossa 10.

Taulukko 10. Ympäristönsuojelun tulosityksikön vuoden 2014 palvelutoteuma (henkilötyöpäiviä, htp). Vertailuna vuosien 2012 ja 2013 tiedot. Tulosityksikön palveluita on tarkasteltu yksityiskohtaisemmin jäljempänä.

	Järvenpää	Kerava	Mäntsälä	Nurmijärvi	Tuusula	Yhteensä
Palvelut 2014						
Kehittäminen	76	76	76	76	76	380
Kuntayhteistyö	18	21	51	75	85	250
Projektit, hankkeet	8	8	14	9	16	55
Yhteensä, htp	102	105	141	160	177	685
2013, htp	98	103	148	150	185	684
2012, htp	123	134	127	0	189	573

KESKI-UUDENMAAN YMPÄRISTÖKESKUS

VUOSIRAPORTTI 2014

Ympäristönsuojelun tulosityksikön tunnuslukuja vuodelta 2014

- puhelin- ja sähköpostineuvontaa 68 asiakkaalle haja-asutusalueen jätevesien käsittelyä (40 asiakkaalle vuonna 2013, 82 asiakkaalle v. 2012)
- kiinteistökohtaista jätevesineuvontaa 120 nurmijärveläiselle ja 68 tuusulalaiselle kiinteistölle (Nurmijärvi 136 kiinteistöä vuonna 2013; Tuusula 277 kiinteistöä v. 2013 ja 321 kiinteistöä v. 2012)
- 10 lehdistöiedotetta (14 tiedotetta vuonna 2013, 11 tiedotetta v. 2012)
- osallistuttu 27 yleisötilaisuuden järjestämiseen (ks. taulukko 11)
- 35 lausuntoa, jotka ovat koskeneet pääasiassa kaavoitusta, YVA-menettelyä ja metsänhakuuta (27 lausuntoa vuonna 2013, 34 lausuntoa vuonna 2012)
- vastuullisena tahona 7 hankkeessa (9 hankkeessa vuonna 2013, 5 hankkeessa vuonna 2012)
- osallisena 12 hankkeessa (16 hankkeessa vuonna 2013, 15 hankkeessa vuonna 2012).

Taulukko 11. Ympäristönsuojelun tulosityksikön vuonna 2014 koulutus- ja neuvontatilaisuudet.

Aihe	Tilaisuudet, kpl	Osallistujia, kpl	Yhteistyötaho
Kuntalaisille			
Sammakko- ja vesiliskoretki	1	20	
Järwivikin esittely Nurmijärvi	1	17	Pro Valkjärvi, Vantaanjoen ja Helsingin seudun vesien- suojeluyhdistys
Kotijärvi kuntoon Mäntsälä	1	24	Terveysvalvonnan tulosityksikkö
Ravinteet satoon Mäntsälä	1	20	Keski-Uudenmaan maaseutuhallintopal- velut
Maatalouden vesiensuojelu Tuusula	1	28	Tuusulanjärven vesiensuojeluyhdistys, Keski-Uudenmaan vesiensuojelun lky
King of kierrätys	2	160	4H ja Uudenmaan liitto
Energiatehokas rakentaminen illat KUUMA-seudulla	12	418	Uudenmaan liitto
Viranhaltijoille			
Ekotukihenkilöiden koulutustilai- suudet	6	161	HSY
Ekotukikoulutettavien tutustumis- käynnit esimerkkikohteisiin	2	26	HSY
Yhteensä 2014	27	884	
Yhteensä 2013	8	281	
Yhteensä 2012	8	157	

KESKI-UUDENMAAN YMPÄRISTÖKESKUS

VUOSIRAPORTTI 2014

Ympäristönsuojeluyksikön vastuulla olleet hankkeet

- Nurmijärven järvien vedenlaadun seuranta
- Maatalouden vesiensuojeluhankkeen suunnittelu Mäntsälään ja Tuusulaan. Keski-Uudenmaan maaseutuhallintopalvelut ja Keski-Uudenmaan vesiensuojelun liikelaitoskuntayhtymä
- Järvenpään uhanalaisen ketosukkulakoin elinympäristön hoito ja lajin seuranta
- Keravan punakämmekkäesiintymän siirtoistutusten seuranta
- "Julkisten kiinteistöjen energiatehokkuuden parantaminen" -hanke
- KUUMA-ilmastoryhmän toiminta
- Yli- ja Ali-Keravan osakaskuntien toiminta.

Hankkeet, joissa ympäristönsuojeluyksikkö on ollut osallisena

- Vantaajoen yhteistarkkailu. Vantaanjoen ja Helsingin seudun vesiensuojeluyhdistys ry
- Vantaanjokineuvottelukunta. Vantaajoen ja Helsingin seudun vesiensuojeluyhdistys ry
- Rusutjärven kunnostustyöryhmä. Tuusulan kunta ja Rusutjärven yhteisten vesialueiden osakaskunta
- Tuusulanjärven kunnostushanke. Keski-Uudenmaan vesiensuojelun ky, Tuusulan kunta ja Järvenpään kaupunki
- Kiinteistökohtaisen jätevesineuvonnan hanke. Tuusulan ja Nurmijärven kunnat, Vantaan ja Espoon kaupungit ja Vantaajoen ja Helsingin seudun vesiensuojeluyhdistys ry
- Uudenmaan kestävän maatalouden toimikunta. Uudenmaan ELY-keskus
- Uudenmaan viherrakenteen asiantuntijaryhmä. Uudenmaan liitto.
- Uudenmaan energianeuvontaverkosto. Uudenmaan liitto
- Uudenmaan ilmanlaadun seurantaryhmä. Uudenmaan ELY-keskus ja HSY
- Uudenmaan ilmastoyhteistyöryhmä. Uudenmaan ELY-keskus ja HSY
- Pääkaupunkiseudun ilmastonmuutokseen sopeutumisen strategian seurantaryhmä (ILSE). HSY
- Helsinki-Vantaa lentokentän yhteistyöryhmä. Uudenmaan liitto.

Ympäristökeskuksen tuottamat ja tilaamat julkaisut

- Nurmijärven järvien veden laatu 2012–2013. Keski-Uudenmaan ympäristökeskus
- Järvenpään ketosukkulakoin ja sen elinpaikan hoitojen seuranta vuosina 2010–2014
- Luonnon tila Keski-Uudellamaalla 2014
- Ilmanlaatu Uudellamaalla vuosina 2004–2013. Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus, raportteja 60/2014.
- Ilmastokatsaus marraskuu 2013-lokakuu 2014, KUUMA-kuntien ilmastotyö etenee, Keski-Uudenmaan ympäristökeskus

- CO2-vuosiraportti Järvenpää, Kerava, Mäntsälä, Nurmijärvi, Pornainen ja Tuusula. Benviroc Oy 19.3.2014.

Selvitykset, joissa ympäristökeskus on ollut osallisena

- Vantaanjoen yhteistarkkailu - Vedenlaatu vuonna 2013. Vantaanjoen ja Helsingin seudun vesiensuojeluyhdistys ry
- Hajajätevesineuvontaa Nurmijärvellä 2014. Vantaanjoen ja Helsingin seudun vesiensuojeluyhdistys ry.
- Hajajätevesineuvontaa Tuusulassa 2014. Vantaanjoen ja Helsingin seudun vesiensuojeluyhdistys ry.
- Uudenmaan kasvihuonekaasupäästöt 1990–2012. Uudenmaan liitto C71-2014
- Vallun työpaikka-alueen luontoselvitys. Enviro 30.12.2014
- Tuusulan Sulan alueen luontoselvitys. Enviro. 29.12.2014
- Tuusulan Kelatien työpaikka-alueen luontoselvitys. Enviro 8.12.2014
- Tuusulan Lahelanpellon alueen luontoselvitys. Enviro 8.12.2014
- Tuusulan Häriskiven alueen luontoselvitys. Enviro 18.11.2014
- Tuusulan Palojoenpuiston viitasammakko- ja liito-oravaselvitys 2014. Enviro 28.5.2014
- Jokelan kartanon alueen luontoselvitys. Enviro 20.3.2014
- Kulomäen työpaikka-alueen laajennuksen luontoselvitys. Enviro 20.3.2014
- Tuusulan Anttilanrannan luontoselvitys. Enviro 20.3.2014
- Pajjalan hautausmaan alueen luontoselvitys. Enviro 20.3.2014
- Nurmijärven Rajamäen selvitysalueen luontoselvitys. Enviro 18.12.2014
- Järvenpään viitasammakkoselvitys 2014. Faunatica 7.1.2015
- Luontodirektiivin sukeltajakuoriaisten esiintymisselvitys Järvenpäässä vuonna 2014. Faunatica 7.1.2015
- Uhanalaisten kovakuoriaisten selvityksiä Järvenpäässä: vuoden 2014 tulokset. 16.12.2014. Faunatica
- Luontodirektiivin sudenkorentojen esiintymisselvitys Järvenpäässä vuonna 2014. Faunatica
- Lemmenlaakson luonnonsuojelualueen hyönteisselvitykset. Luomus 2014
- Järvenpään Poikkitie yrityksen ja palvelualueen kaavoituksen luontoselvitys vuonna 2014. 6.11.2014. Faunatica
- Järvenpään Poikkitie yrityksen ja palvelualueen lepakkoselvitys 2014. Terhi Wermundsen. Lokakuu 2014
- Keravan yleiskaavan luontoselvitykset 2014 Enviro 3.11.2014, luonnos
- Keravan lepakkoselvitys 2014. Bathouse 27.9.2014
- Postlarin alueen luontoselvitys. Enviro 21.9.2014
- Virrenkulma III:n asemakaavan luontoselvitys. Enviro 21.9.2014.

5.1 Luonnonsuojelu

Mäntsälän kunnan omistamassa Sahajärven metsässä kartoitettiin kevättalvella liito-oravat. Liito-oravan jätöksiä havaittiin kohteen itälaidan sekä pohjoisosan metsiköstä parinkymmenen kuusen/haavan alta. Aiemmista liito-oravahavainnoista ei ollut paikkatietoaineistoja ja havaintotiedot puuttuivat myös Uudenmaan ELY-keskuksen liito-oravarekisteristä. Ympäristönsuojeluyksikkö teki muutenkin paljon työtä kohteen luontoarvojen esiintuomisessa ja alueen suojelemisen edistämisessä.

Keväällä ympäristönsuojeluyksikkö järjesti kaikille avoimen sammakko- ja vesiliskoretken Tuusulan Firan entiselle soranottoalueelle. Retki herätti kiinnostusta, ja siellä oli parikymmentä osanotajaa. Ympäristönsuojeluyksikkö antoi lausuntoja puunkaatoihin liittyvistä Tuusulan ja Nurmijärven maisematyöluvista sekä Tuusulan metsäkaupasta. Lisäksi tehtiin yhteistyötä sopijakuntien kaavoitusten kanssa luontoselvityksiin liittyvissä asioissa. Edustavimmista Tuusulan METSO-kohteista pyydettiin suojelukorvausarviot Uudenmaan ELY-keskukselta.

Ympäristönsuojeluyksikkö kartoitti toiminta-alueensa jättiputkilannetta ja alkoi koota sen esiintymisestä sähköistä rekisteriä. Jättiputki on luokiteltu erittäin haitalliseksi vieraslajiksi, joka luontoon levitessään tukahduttaa luontaista kasvillisuutta, vähentää luonnon monimuotoisuutta ja aiheuttaa myös terveyshaittaa. Ympäristönsuojeluyksikkö päivitti myös kuntien paikkatietoaineistoja ArcGis-paikkatietojärjestelmään.

Kesällä jatkettiin ympäristönsuojeluyksikön koordinoimana erittäin uhanalaisen ketosukkulakoin elinympäristön hoitotoimia Järvenpäässä ja suoritettiin vuosittainen punakämmeköiden linjalaskenta Keravalla. Punakämmekän elinympäristöä myös hoidettiin pajukkoa raivaamalla. Ketosukkulakoin neljän vuoden seuranta- ja elinympäristön hoitoprojekti saatiin päätökseen loppuvuodesta. Projekti osoitti hoitotoimien (pensaston raivaus ja niitto) vaikuttavan erittäin positiivisesti sekä elinalueen kasvillisuuteen että ketosukkulakoin esiintymiseen. Ketosukkulakoin vuosittainen yksilömäärä kaksinkertaistui niittojen aloittamisen jälkeen ja kasvillisuus muuttui selkeästi matalammaksi ja edustavammaksi, eli heinien määriä väheni selvästi. Alueen hoitotoimia olisi tarkoitus jatkaa vielä tulevinakin vuosina sekä seurantaa kahden vuoden välein.

Ympäristönsuojeluyksikkö vastasi ympäristökeskuksen verkkosivujen päivityksestä. Syksyllä verkkosivuille alettiin rakentaa omaa osiota, jossa esitellään Keski-Uudenmaan parhaimpia ja mielenkiintoisimpia luontokohteita.

KESKI-UUDENMAAN YMPÄRISTÖKESKUS

VUOSIRAPORTTI 2014

5.2 Ilmastonmuutos ja energiatehokkuus

Ympäristökeskus vastaa KUUMA-ilmastoryhmän toiminnasta. Ilmastoryhmä seuraa, koordinoi ja edistää vuonna 2010 hyväksytyyn KUUMA-seudun strategisen ilmasto-ohjelman toteutumista kunnissa. Ryhmä kokoontui vuoden aikana neljä kertaa. Ilmasto-ohjelman ensimmäinen ja tärkein toimenpide on kuntien ja TEM:n välisten energiatehokkuussopimusten solminen. Sopimuksella tavoitellaan 9 %:n energiansäästöä vuoteen 2016 mennessä. Sopimuksen ovat solmineet Hyvinkää, Järvenpää, Kerava, Kirkkonummi, Mäntsälä, Sipoo ja Tuusula. Pornainen on tehnyt sopimuksen solmimisesta periaatepäätöksen. Lisäksi Hyvinkäälle, Kirkkonummelle, Järvenpähän, Sipooseen, Mäntsälään ja Tuusulaan on perustettu kunnan oma energiatehokkuuden edistämisyhmä ja/tai palkattu oma energia-asiantuntija. Nurmijärvellä vastaavista tehtävistä huolehtii kunnan oma ilmasto-ohjelman seurantaryhmä.

Ympäristökeskuksen johtamassa, 10 KUUMA-kunnan sekä Lohjan kaupungin ja Keski-Uudenmaan koulutuskuntayhtymän "Julkisten kiinteistöjen energiatehokkuuden parantaminen" -hankkeessa oli vuoden 2014 lopussa 96 ekotukikoulutettavaa ja 27 pilottikiinteistöä. Pilottikiinteistöissä seurataan sähkön, lämmön, veden ja kopiopaperin kulutusta ja kulutuskustannuksia sekä jätehuollon toimivuutta ja jätehuoltokustannuksia. Kaksivuotisen hankkeen toiselle vuodelle (6/2014-8/2015) saatiin hankerahoitusta Uudenmaan liitolta ja KUUMA-seudulta. Hankkeen pilottikiinteistöissä tavoitteena on noin 8 %:n energiansäästö vuoteen 2016 mennessä. Tavoitteen mukainen energiansäästö tarkoittaisi toteutuessaan kaikkiaan noin 200 000 €:n kustannussäästöä vuodessa. Vuonna 2014 hankkeessa järjestettiin kuusi koulutuspäivää, kaksi tutustumiskäyntiä ja 26 ekotuki-toiminnan alkukartoitus-, suunnittelu- ja kehittämiskokousta.

Seudun päästöjen ajantasaisesta seurannasta vastasi Benviroc Oy:n CO2-raporttipalvelut, joka toimittaa seurannasta vuosittain kuntakohtaiset raportit työryhmän käyttöön. Lisäksi Uudenmaan liitto julkaisi pitkän aikavälin seurantaraportin "Uudenmaan kasvihuonekaasupäästöt 1990–2012". KUUMA-seudun asukasluvuun suhteutetut kasvihuonekaasupäästöt olivat vuonna 2012 pienentyneet vuodesta 2006 noin 12 % ja vuodesta 1990 noin 18 %. KUUMA ilmasto-ohjelmassa asetettu päästöjen vähennystavoite on vastaavasti 25 % vuodesta 2006 vuoteen 2020 ja noin 31 % vuodesta 1990 vuoteen 2020. Tapahtunut päästöjen vähentyminen vastaa hyvin ohjelmassa asettuja tavoitteita.

Ympäristökeskus on osallisena Uudenmaan energianeuvonnan verkostotoiminnassa. Hankkeessa alan yritykset, järjestöt, energiayhtiöt ja kunnat pyrkivät verkostoitumalla järjestämään alueen energianeuvontaa. Verkosto järjesti kaikkiaan 14 energiailtaa Keski-Uudellamaalla. Tapahtumat sisälsivät pientalorakentajille suunnattua energiatehokkaan korjausrakentamisen koulutusta sekä kuntalaisten ja koulujen energianeuvontaa. Neuvottavia oli tilaisuuksissa kaikkiaan noin 578 henkilöä.

Joulukuussa valmistui KUUMA-kuntien viides ilmastokatsaus, joka julkaistiin vuoden 2015 alussa. Ilmastokatsaus seuraa ilmastotyön etenemistä kunnissa.

KESKI-UUDENMAAN YMPÄRISTÖKESKUS

VUOSIRAPORTTI 2014

5.3 Ilmanlaadun seuranta

Ilmanlaadun seurantatutkimusta jatkettiin yhteistyössä HSY:n kanssa. Tuusulan, Nurmijärven, Keravan ja Järvenpään alueilla mitattiin liikenteen typpidioksidin pitoisuuksia kerran kuussa vaihdettavilla passiivikeräimillä. Uudenmaan ilmanlaadun seurannan tuloksista sen vuodesta 2004 vuoteen 2013 julkaistiin ilmanlaaturaportti.

5.4 Vesiensuojelu

Keski-Uudenmaan ympäristökeskus jatkoi Nurmijärven ympäristölautakunnan vuoteen 2012 asti tekemää Nurmijärven järvien veden laadun tarkkailua ja huolehtii Valkjärven hapetinlaitteiden toiminnasta. Tarkkailusta laaditaan vuosittain raportti, jossa esitetään tutkimustulokset viideltä seurannassa olevalta järveltä: Itä- ja Länsi-Herusesta, Valkjärveltä, Vaaksinjärveltä ja Sääksjärveltä. Nurmijärven pintavesien seurannalla saadaan tietoa vesien tilasta, kuten järvien rehevöitymisestä ja happitilanteesta. Järvien vedenlaadussa ei havaittu merkittäviä muutoksia aiempiin vuosiin. Vuoden 2014 järviraportti ilmestyy vuoden 2015 keväällä. Mäntsälään ympäristökeskus laati luonnoksen Mäntsälän järvien vedenlaadun seurantaohjelmaksi.

Vesistötiedon julkaisukanavana otettiin käyttöön Järviwiki. Se on vuorovaikutteinen sivusto, jossa jokaisella käyttäjällä on mahdollisuus lisätä ja muokata sisältöä sekä keskustella muiden käyttäjien kanssa. Vesistökuunnostukseen liittyen järjestettiin Mäntsälässä "Kotijärvi kuntoon" -ilta, joka sai innostuneen vastaanoton. Nurmijärvellä osallistuttiin Pro Valkjärvi -tilaisuuteen vedenlaadusta ja Järviwikistä kertovalla esityksellä.

Ympäristönsuojeluyksikkö valmisteli yhdessä haja-asutusalueiden jätevesiopasta ympäristövalvonnan tulosityksikön kanssa. Haja-asutuksen jätevesineuvontaa on tehty Tuusulassa ja Nurmijärvellä yhteistyössä Vantaanjoen ja Helsingin seudun vesiensuojeluyhdistyksen sekä alueen kuntien kanssa. Hankkeessa annettiin kiinteistökohtaista neuvontaa Tuusulan haja-asutusalueella 68 ja Nurmijärven haja-asutusalueella 120 kiinteistön omistajalle. Tuusulan jätevesineuvontahanke päättyi vuonna 2014, koska käytännössä kaikki kiinteistöt neuvontatarpeen piiriin määritellyt kiinteistöt on neuvottu. Nurmijärvellä neuvonta jatkuu vielä, sillä myös siellä on tavoitteena saada neuvonta tavoittamaan mahdollisimman monta haja-asutusalueen asukasta.

Ympäristökeskus suunnitteli viljelijälähtöistä maatalouden vesiensuojeluhanketta Mäntsälään ja Tuusulaan. Suunnittelu tehtiin pääasiassa neljässä viljelijöille suunnatussa työpajassa yhdessä Keski-Uudenmaan maaseutuhallintopalveluiden, Keski-Uudenmaan vesiensuojelu Iky:n ja ELY-keskuksen kanssa. Maatalouden vesiensuojelua edistettiin kahdessa viljelijöille suunnatussa tilaisuudessa Mäntsälässä ja Tuusulassa. Lisäksi ympäristönsuojeluyksikkö osallistui Uudenmaan

KESKI-UUDENMAAN YMPÄRISTÖKESKUS

VUOSIRAPORTTI 2014

ELY-keskuksen vetämään Uudenmaan kestävän maatalouden toimikuntaan ja ELY-keskuksen ja Helsingin yliopiston hevostallihankkeeseen, jossa suunnitellaan hevosenlannan biokaasutusta Tuusulaan.

Yhteistyössä Vantaanjoen ja Helsingin seudun vesiensuojeluyhdistyksen kanssa käynnistettiin hulevesien seuranta Järvenpäässä, Nurmijärvellä ja Tuusulassa. Seuranta on osa yhdistyksen hulevesijaoston hulevesiprojektia, jossa on tavoitteena saada lisätietoa huleveden laadusta maankäytöltään erityyppisillä alueilla ja kouluttaa kuntien henkilöstöä hulevesiasiassa. Vuonna 2014 järjestettiin yksi koulutustilaisuus, jossa oli hyvä edustus ympäristökeskuksen sopijakunnista. Ympäristökeskuksella on jäsen yhdistyksen hulevesijaostossa. Lisäksi ympäristökeskuksen edustaja toimi Ali- ja Yli-Keravan osakaskuntien puheenjohtajana.

6. TERVEYSVALVONTA

Keski-Uudenmaan ympäristökeskus vastaa Järvenpään ja Keravan kaupunkien sekä Mäntsälän, Nurmijärven ja Tuusulan kuntien terveysvalvontaviranomaisille kuuluvista käytännön valvontatehtävistä sekä delegointipäätöksellä viranhaltijoille siirretyistä lupa- ja hyväksymisasiasta. Terveysvalvonta on osa kuntien vastuulla olevaa kansanterveystyötä, joka kohdistuu yksilön ja hänen elinympäristönsä terveydensuojeluun. Terveysvalvonnan keskeisiä osa-alueita ovat muun muassa elintarvikevalvonta, talous- ja uimavesien valvonta, tuoteturvallisuus sekä asumisterveyden valvonta.

Jäljempänä on tarkasteltu eräitä terveysvalvonnan osa-alueita, joihin ympäristökeskus on vuoden 2014 aikana käyttänyt työpanostaan.

6.1 Elintarvikevalvonta

Elintarvikevalvontaa tehdään elintarvikelain, Euroopan yhteisön asetusten ja niiden nojalla annettujen säädösten perusteella. Elintarvikevalvonnan tarkoituksena on suojata kuluttajaa elintarvikkeiden mahdollisesti aiheuttamalta terveyshaitalta sekä määräysten vastaisten elintarvikkeiden aiheuttamilta taloudellisilta tappioilta. Vuoden 2014 lopussa Keski-Uudellamaalla oli 1 075 elintarvikehuoneistoa. Elintarvikevalvonta on terveysvalvonnan osa-alueista suurin.

Vuonna 2014 elintarvikevalvonnassa keskityttiin suunnitelmalliseen valvontaan.

KESKI-UUDENMAAN YMPÄRISTÖKESKUS

VUOSIRAPORTTI 2014

Elintarvikehuoneistojen hyväksynät ja ilmoituskäsittely

Syyskuussa 2011 tuli voimaan elintarvikelain muutos, jossa luovuttiin ennakkohyväksymismenettelystä suuressa osassa elintarvikehuoneistoja. Tällä hetkellä ainoastaan eläinperäisiä elintarvikkeita ennen vähittäismyyntiä käsittelevät laitokset joutuvat hakemaan toiminnalleen elintarvikviranomaisen hyväksynnän ennen toiminnan aloittamista. Muiden elintarvikealan toimijoiden tulee tehdä ilmoitus toiminnan aloittamisesta. Ilmoituksen johdosta ei tehdä päätöstä, mutta kohteeseen tehdään maksullinen tarkastus. Vuonna 2014 tehtiin neljä elintarvikehuoneiston hyväksymispäätöstä ja käsiteltiin 146 elintarvikehuoneistoilmoitusta (taulukot 12 ja 13).

Taulukko 12. Elintarvikevalvonnan päätökset vuosina 2012–2014.

Sopijakunta	Päätökset, kpl			Tulot, €		
	2012	2013	2014	2012	2013	2014
Järvenpää	0	0	0	0	0	0
Kerava	5	4	3	6800	1600	750
Mäntsälä	0	0	0	0	0	0
Nurmijärvi	0	0	0	0	0	0
Tuusula	0	0	1	0	0	300
Yhteensä	5	4	4	6800	1600	1050

Taulukko 13. Elintarvikevalvonnan ilmoitukset vuosina 2013–2014.

Sopijakunta	Ilmoitukset, kpl		Tulot, €	
	2013	2014	2013	2014
Järvenpää	17	31	600	1100
Kerava	24	31	1300	1400
Mäntsälä	13	10	1000	200
Nurmijärvi	24	30	1428	1000
Tuusula	27	44	1500	1800
Yhteensä	105	146	5828	5500

Elintarvikehuoneistojen tarkastukset

Elintarvikehuoneistojen säännöllisellä ja suunnitelmallisella valvonnalla ja kohteiden omavalvonnan toimivuuden arvioinnilla varmistetaan, että elintarvikelainsäädäntöä noudatetaan ja täten varmistetaan elintarvikkeiden turvallisuus.

Elintarvikehuoneistojen tarkastuksilla kohteen toiminta arvioidaan neljportaisella asteikolla sen mukaan, miten hyvin toiminnassa on huomioitu elintarvikelainsäädännön noudattaminen ja elintarvikkeiden turvallisuus. Ravintoloiden, kahviloiden ja myymälöiden osalta arvioinnin tulokset julkaistaan valtakunnallisella Oiva-hymy sivustolla. Keski-Uudellamaalla tehtiin 822 elintarvikehuoneiston

KESKI-UUDENMAAN YMPÄRISTÖKESKUS

VUOSIRAPORTTI 2014

tarkastusta, joista arviointi tehtiin 783 tarkastuksella. Näistä tarkastuksista 83 %:ssa kohteen toiminta arvioitiin hyväksi tai oivalliseksi. Kohteen toiminnassa havaittiin epäkohtia 17 %:ssa tarkastuksia. Eniten epäkohtia havaittiin tilojen siisteydessä ja puhtaudessa, kylmäsäilytystä vaativien tuotteiden säilytyslämpötiloissa, elintarvikkeiden jäädytyksessä sekä myyntiaikojen hallinnassa. Tarkastetuista kohteista eniten epäkohtia havaittiin ravintoloissa. Tarkastetuista ravintoloista korjattavaa oli lähes joka neljännessä ravintolassa. Parhaiten elintarviketurvallisuudesta huolehdittiin laitospöytähuoneissa, joista ainoastaan 6 %:ssa havaittiin korjattavaa (ks. taulukko 14).

Taulukko 14. Elintarvikevalvonnan tarkastukset ja valvontatulot vuosina 2012- 2014.

Sopijakunta	Tarkastukset, kpl			Tulot, €		
	2012	2013	2014	2012	2013	2014
Järvenpää	190	160	179	23 525	23 475	25 625
Kerava	204	171	212	25 392	28 739	35 875
Mäntsälä	117	105	99	13 987	16 400	15 675
Nurmijärvi	-	122	132	-	17 777	23 175
Tuusula	199	165	200	23 200	23 375	27 575
Yhteensä	710	723	822	86 104	109 766	127 925

Tarkastuksia tehtiin vuonna 2014 enemmän kuin vuonna 2013. Suunnitelmallisista tarkastuksista tehtiin 90 %. Suunnitelmallinen valvonta toteutui vuonna 2014 hyvin, koska käytössä oli suunniteltu määrä elintarvikevalvonnan resursseja, eikä elintarvikevalvonnassa tullut sellaisia uudistuksia tai muutoksia, joihin olisi kulunut työaikaa arvioitua enemmän. Vuonna 2014 ei myöskään jouduttu antamaan elintarvikelain mukaisia määräyksiä, koska lähes kaikki epäkohdat korjattiin kuntoon viranomaiskehotusten jälkeen. Havaittujen epäkohtien korjaaminen varmistettiin uusintatarkastuksilla.

Elintarvikeprojektit

SALMONELLAN ESIINTYVYYS RAAOISSA LIHATUOTTEISSA SEKÄ TUOTTEIDEN JÄLJITETTÄVYYS RAVINTOLOISSA JA VARASTOISSA 2014

Keski-Uudenmaan ympäristökeskus osallistui pääkaupunkiseudun yhteiseen projektiin, jossa tutkittiin lihatuotteiden mikrobiologista laatua sekä näiden tuotteiden jäljitettävyyttä. Projektin tavoitteena oli myös kartoittaa, kuinka hyvin tavarantoimittajat ovat rekisteröityneet elintarvikevalvonnan piiriin. Jäljitettävyydestä tarkastukset sekä näytteenotto tehtiin huhtikuusta lokakuuhun. Pääkaupunkiseudun yhteiset tulokset raportoidaan kevään 2015 aikana.

KESKI-UUDENMAAN YMPÄRISTÖKESKUS

VUOSIRAPORTTI 2014

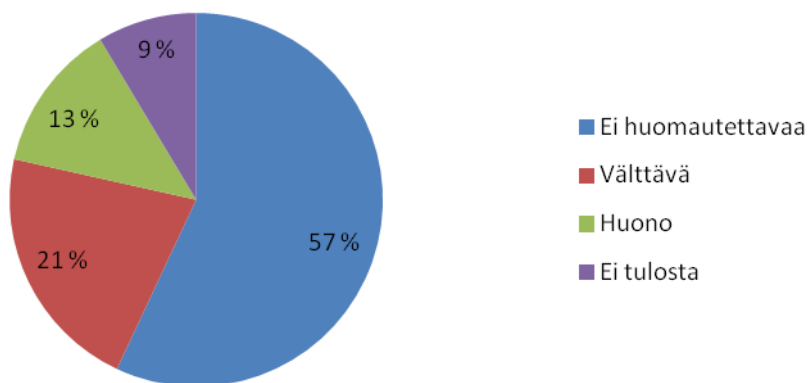
Projektissa tarkastettiin Keski-Uudellamaalla 41 ravintolaa (kaksi ruokaravintolaa, 13 aasialais-tyyppistä ravintolaa, 25 pizzeriaa ja yksi grilli). Jäljitettävyydestarkastuksessa käytettiin erillistä tarkastuslomaketta. Tarkastukset ja näytteenotto tehtiin ennalta ilmoittamatta.

Näytteenoton yhteydessä tarkastettiin kylmälaitteiden sekä tuotteiden lämpötila sekä elintarvikkeen valmistuspäivämäärä, "parasta ennen" -päiväys / viimeinen käyttöpäivä. Näytteenottolomakkeeseen kirjattiin myös elintarvikkeen valmistaja sekä toimittaja.

ELINTARVIKENÄYTTEENOTTO

Jokaisesta tarkastetusta kohteesta pyrittiin ottamaan kaksi näytettä siten, että toinen näytteistä olisi kypsä/esikypsä kanakuutio ja toinen kohteen käsittelemää raakaa lihaa. Pääkaupunkiseudun yhteisen projektisuunnitelman mukaan punaisesta lihasta tutkittiin salmonella ja siipikarjanlihasta salmonella ja kampylobakteerit. Keski-Uudenmaan ympäristökeskus tutkitutti edellisten lisäksi tuotteiden hygieenisen laadun, enterobakteerit ja *Bacillus cereuksen*.

Elintarvikenäytteitä otettiin yhteensä 93 kappaletta. Otetuista näytteistä hygieeniseltä laadultaan oli hyviä 57 % (53 kappaletta), välttäviä 21 % (20 kappaletta) ja huonoja 13 % (12 kappaletta). Yhdeksässä prosentissa näytteistä (kahdeksan kappaletta) hygieenistä laatua ei testausselesteessä arvioitu (kuva 7).

Kuva 7. Näytteiden hygieeninen laatu.

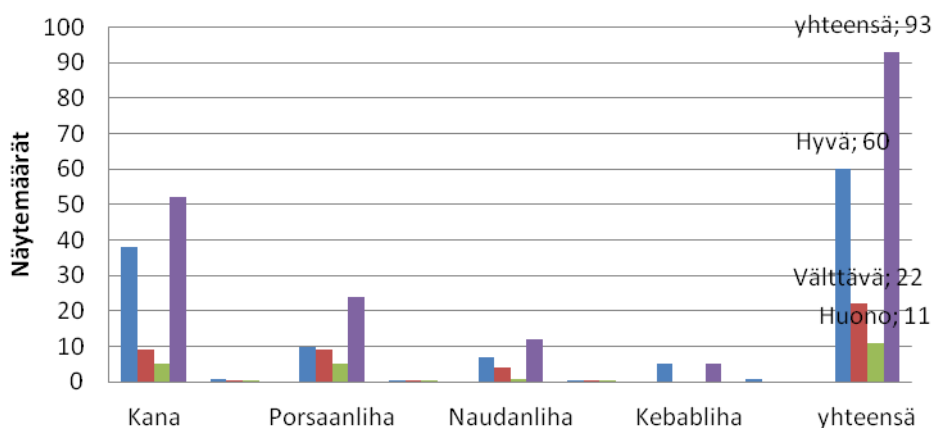
Huonoista näytteistä haettiin uusintanäytteet. Näistä seitsemässä ei ollut huomautettavaa. Kolmen näytteen tulokset olivat välttäviä ja yhden näytteen tulos oli huono. Huonosta näytetuloksesta haettiin vielä näyte, ja se oli tulokseltaan välttävä.

Elintarvikkeiden huonot ja välttävät näytetulokset johtuivat suuresta aerobisten mikrobien kokonaispesäkemäärästä, enterobakteerien korkeasta pitoisuudesta tai *Bacillus cereus* -bakteereista. Salmonellaa ja kampylobakteereita ei tutkituista näytteistä todettu.

KESKI-UUDENMAAN YMPÄRISTÖKESKUS

VUOSIRAPORTTI 2014

Näytteeksi otettujen elintarvikkeiden lämpötila ylitti lainsäädännön mukaisen lämpötilan 15 näytteessä. Näiden näytteiden lämpötila oli keskimäärin +12 °C, kun niiden säilytyslämpötilan olisi pitänyt olla alle +6 °C.

Kuva 8. Näytteiden hygieeninen laatu raaka-aineittain. Näyte luokiteltiin hygieeniseltä laadultaan huonoksi, jos:

- aerobisten kokonaisbakteerien määrä > 10⁷
- enteobakteerit > 10 000pmy/g tai
- *Bacillus cereus* > 1000pmy/g

Elintarvikenäytteitä otettiin yhteensä 93 kappaletta. Näytteistä 52 oli kypsää tai raakaa kanaa, niistä välttäviä tai huonoja näytetuloksia oli 26 %. Porsaanlihanäytteistä (24 kpl) 58 % oli välttäviä tai huonoja. 12:sta naudanliha näytteestä viisi (41 %) oli välttäviä tai huonoja. Kebablihan laadusta ei löytynyt huomautettavaa (kuva 8)

Näytteiden huono hygieeninen laatu oli yhteydessä kohteen muun elintarviketurvallisuuden kanssa. Hygieeniseltä laadultaan huonoa lihaa oli kymmenessä tarkastetussa kohteessa. Näistä kohteista kuusi oli saanut "korjattavaa" -arvosanan elintarvikevalvonnan Oiva-tarkastuksella, jossa tarkastettiin useita toiminnan osa-alueita. Kyseisten kohteiden tarkastustiheyttä on nostettu vuodelle 2015.

MYYMÄLÄSSÄ PAKATTUJEN JUUSTOJEN LAATU JA KÄSITTELYHYGIENIA 2014

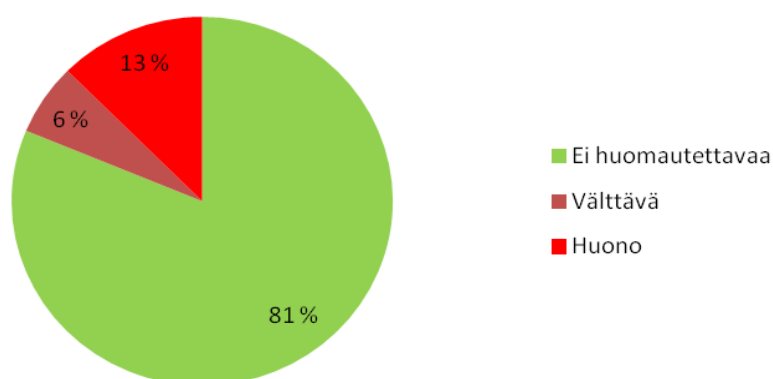
Keski-Uudenmaan ympäristökeskus selvitti alueellaan vuonna 2014 myymälöissä pakattujen juustojen laatua ja käsittelyhygieniää. Näytteenoton yhteydessä tarkastettiin juustojen käsittelyn ja pakkaamisen hygieniää (työympäristö, välineet, työtavat), juustojen pakkausmerkinnät sekä myynti- ja säilyvyysaikojen määrittelyä. Projekti toteutettiin yhteistyössä pääkaupunkiseudun muiden valvontayksiköiden kanssa.

KESKI-UUDENMAAN YMPÄRISTÖKESKUS

VUOSIRAPORTTI 2014

Keski-Uudenmaan alueelta näytteeksi otettiin pehmeitä, puolikovia ja tuorejuustoja. Näytteitä otettiin yhteensä 16 kpl, yhteensä kahdeksasta myymälästä. Näytteistä analysoitiin, enterobakteerit, *Eschericia coli*, koagulaasipositiiviset stafylokokit, salmonella, *Listeria monocytogenes* ja homeet. Pastöroidimattomasta tai termisoidusta maidosta valmistetuista juustoista ei tutkittu enterobakteereja eikä homejuustoista homeita. Kaikille juustoille tehtiin lisäksi aistinvarainen arviointi.

Näytteeksi otetuista juustoista 13 oli valmistettu pastöroidusta maidosta ja kolme raakamaidosta. Näytteistä 13 oli hygieeniseltä laadultaan hyviä, välttäviä yksi ja huonoja kaksi (kuva 9).

Kuva 9. Juustonäytteiden hygieenisen laadun jakauma prosentteina (n=16).

Molemmat huonot näytetulokset johtuivat pastöroidusta maidosta valmistetun punahomejuuston korkeasta enterobakteeripitoisuudesta. Yksi pastöroidimattomasta maidosta valmistettu puolikova juusto todettiin laadultaan välttäväksi homeiden vuoksi.

Elintarvikenäytteenoton yhteydessä otettiin *Listeria* -pintapuhtausnäytteitä näytteenottosienillä. Näytteet otettiin juustojen käsittelyyn ja pakkaamiseen käytettävistä työvälineistä (veitset, leikkulaudat, leikkurit). *Listeria monocytogenes* -bakteeria ei todettu pintapuhtausnäytteissä.

Juustot pakataan myymälöissä itsepalvelumyyntiin joko omana toimintana tai ostamalla palvelu ulkoa. Toimintatavat ovat vaihtelevia. Tarkastuksilla ei kuitenkaan todettu sellaisia epäkohtia, jotka vaarantavat elintarvikeeturvallisuutta tai johtavat kuluttajaa oleellisesti harhaan. Elintarvikeeturvallisuutta heikentäviä epäkohtia havaittiin kahdessa valvontakohteessa pakkausmerkintöjen ja jäljitettävyyden hallinnassa.

KESKI-UUDENMAAN YMPÄRISTÖKESKUS

VUOSIRAPORTTI 2014

6.2 Tupakkalain valvonta

Tupakkatuotteiden vähittäismyynti muuttui luvanvaraiseksi 1.4.2009. Lakimuutokseen jälkeen tupakkatuotteita ei voi myydä ennen, kuin kunta on myöntänyt hakijalle vähittäismyyntiluvan. Vuoden 2014 aikana tuli vireille ja myönnettiin 21 tupakan vähittäismyyntilupaa (taulukko 15).

Tupakkalain mukaisten tupakointikieltojen noudattamista oppilaitoksissa ja päiväkodeissa on valvottu lähinnä muun tarkastustoiminnan yhteydessä sekä valitusten johdosta. Tupakointikieltojen noudattamista valvottiin 54 tarkastuksella. Tupakan vähittäismyyntin tarkastuksilla valvotaan mm. tupakan esilläpitokiellon noudattamista ja myynnin ikärajavaikuttamisen toteutumista. Tupakan vähittäismyyntipaikkoihin tehtiin 59 tarkastusta vuonna 2014. Yhteensä tupakkalain mukaisia tarkastuksia tehtiin 113 (taulukko 16). Tupakan vähittäismyyntin valvonnasta kerätään vuosittainen valvontamaksu, eikä maksu kohdistu itse tarkastukseen kuten muissa ympäristöterveydenhuollon valvontakokonaisuuksissa. Tämän vuoksi tupakkalain mukaisesta valvonnasta saadut tulot eivät ole suhteessa tupakkalain mukaisiin tarkastuksiin.

Taulukko 15. Tupakkalain mukaiset lupapäätökset vuosina 2012–2014.

Kunta	Vähittäismyyntiluvat, kpl			Tulot, €		
	2012	2013	2014	2012	2013	2014
Järvenpää	5	6	8	600	1130	1500
Kerava	6	4	7	1295	985	1200
Mäntsälä	3	5	2	525	900	300
Nurmijärvi	-	1	1	-	450	975
Tuusula	3	4	3	600	825	550
Yhteensä	17	20	21	3020	4290	4525

Taulukko 16. Tupakkalain mukaiset tarkastukset vuosina 2012–2014.

Kunta	Tarkastukset, kpl			Tulot, €		
	2012	2013	2014	2012	2013	2014
Järvenpää	65	64	25	7168	7399	6873
Kerava	40	32	27	4855	5336	5459
Mäntsälä	30	34	19	3089	2789	3024
Nurmijärvi	-	23	17	-	5605	5325
Tuusula	46	52	25	6098	5511	5448
Yhteensä	181	205	113	21210	26 641	26 129

KESKI-UUDENMAAN YMPÄRISTÖKESKUS

VUOSIRAPORTTI 2014

6.3 Kuluttajaturvallisuus

Kulutustavaroiden ja kuluttajapalveluiden turvallisuudesta annetun lain mukaan kunnan tehtävänä on valvoa alueellaan kyseisen lain ja sen nojalla annettujen säädösten, määräysten ja päätösten noudattamista. Keskeisiä valvottavia kohteita kuluttajan turvallisuuden kannalta ovat erilaiset kuluttajapalvelut (esimerkiksi erilaiset ohjelma- ja elämyspalvelut, uimahallit ja muut uimapaikat, kuntosalit, leikkikentät, liikuntapaikat sekä yleisötapahtumat). Vuoden 2014 aikana Keski-Uudenmaan ympäristökeskuksen kuluttajaturvallisuusvalvonnan tarkastuksia tehtiin erityisesti ratsastustalleille, joita tarkastettiin 13 kpl. Suurin osa ratsastustalleilla havaituista epäkohdista liittyi puutteelliseen turvallisuusasiakirjaan. Kaikkiaan kulutustavaroiden ja kuluttajapalvelujen turvallisuuteen liittyviä tarkastuksia tehtiin vuoden aikana 58 kpl.

Keski-Uudenmaan ympäristökeskuksen toiminta-alueen kuntien viher- ja puistoyksiköt ovat lisänneet omia leikkikenttätarkastuksia, minkä vuoksi viranomaistarkastusten määrää on viime vuosina vähennetty. Vuonna 2014 tarkastettiin vain viisi leikkikenttää. Valvontasuunnitelman mukaan leikkikenttiä piti tarkastaa enemmän, mutta äkillinen vajuus henkilöstöresursseissa vaikutti siihen, että leikkikenttätarkastuksia ei pystytty toteuttamaan suunnitelmallisesti

Muita tarkastettuja asioita vuonna 2014 olivat tivoleiden turvallisuusasiakirjat ja alueen yleisten uimarantojen ja uimahallien turvallisuus.

6.4 Talousvesi

Terveysturvaviranomainen valvoo säännöllisesti vesilaitoksen toimittaman talousveden laatua. Sosiaali- ja terveysministeriön asetuksen mukaan vähintään 1 000 m³ päivässä tai vähintään 5 000 käyttäjälle talousvettä toimittavien laitosten valvontatutkimukset raportoidaan maaliskuussa aluehallintovirastolle edelleen toimitettaviksi Euroopan yhteisön komissiolle.

Pienet vesilaitokset, vesiyhtymät ja -osuuskunnat vastaavat alueelleen toimittamansa veden laadusta. Viranomaisvalvonnan näytemäärä lasketaan alueelle toimitetun vesimäärän tai alueen henkilömäärän mukaan.

Keski-Uudenmaan ympäristökeskuksen toiminta-alueella Tuusulan seudun vesilaitos kuntayhtymä hankkii talousveden Järvenpäähän, Keravalle ja Tuusulaan. Mäntsälässä Mäntsälän Vesi ja Nurmijärvellä Nurmijärven Vesi -liikelaitos yhdessä yksityisten vesiosuuskuntien kanssa toimittavat veden suurimmalle osalle kuntien asukkaista. Lisäksi, etenkin Mäntsälässä ja Nurmijärvellä, on lukuisia talouksia omien kaivojen varassa.

KESKI-UUDENMAAN YMPÄRISTÖKESKUS

VUOSIRAPORTTI 2014

Vesilaitosten veden laatua valvotaan säännöllisesti terveysuojeluviranomaisen hyväksymien valvontatutkimusohjelmien mukaisesti. Vuonna 2014 päivitettiin yksi valvontatutkimusohjelma.

Alueen suuret vesilaitokset (Tuusulan seudun vesilaitos, Mäntsälän vesi ja Nurmijärven vesi) ottavat itse valvontatutkimusohjelmien mukaiset näytteet, joiden tulokset toimitetaan Keski-Uudenmaan ympäristökeskukseen. Jatkuvan valvonnan tarkoituksena on hankkia säännöllisesti tietoa talousveden aistinvaraisesta ja mikrobiologisesta laadusta sekä talousveden käsittelyn ja etenkin desinfioidin tehokkuudesta. Tämän lisäksi vesilaitokset ottivat jaksottaisen valvonnan näytteitä. Jaksottaisen seurannan avulla selvitetään, täyttääkö vesiosuuskunnan toimittama vesi talousvesiasetuksessa esitetyt laatuvaatimukset. Talousveden laatu on pääsääntöisesti täyttänyt kaikkien suurten vesilaitosten osalta terveysuojelulain ja -asetuksen sille asettamat laatuvaatimukset sekä hyvälle talousvedelle asetetut laatuvaatimet.

Vesilaitosten itse ottamien näytteiden lisäksi Keski-Uudenmaan ympäristökeskus otti vuoden 2014 aikana 87 talousvesinäytettä. Näytteitä otettiin Tuusulan seudun vesilaitoksen ja vesiosuuskuntien toimittamasta vedestä sekä oman kaivon varassa olevien elintarvikehuoneistojen talousvedestä. Keski-Uudenmaan ympäristökeskuksen toimialueella ei ollut talousveteen liittyviä suuria ihmisjoukkoja koskevia erityistilanteita vuoden 2014 aikana.

Keski-Uudenmaan ympäristölautakunta asetti yhden elintarvikehuoneiston (hunajalinkoomo) käyttämän talousvesikaivon käyttökieltoon, koska veden laatu ei korjaustoimenpiteistä huolimatta täyttänyt talousveden laatuvaatimuksia.

Joulukuussa 2014 Nurmijärveläisessä kerrostaloyhtiössä paljastui legionellan aiheuttama sairastapaus. Taloyhtiön lämpimän käyttöveden kiertolämpötila ei ollut riittävän suuri, mikä johti legionellabakteerien lisääntymiseen haitallisessa määrässä. Taloyhtiön asukkaita tiedotettiin asiasta ja lämpimän veden kiertolämpötilaa nostettiin legionellojen tuhoamiseksi. Terveysvalvonnan seurantaanäytteenotto taloyhtiössä jatkuu edelleen keväällä 2015.

6.5 Uimaveden ja uimarantojen valvonta

Uimarantojen vesien laadun valvontaa ohjaavat sosiaali- ja terveysministeriön asetukset (177/2008 ja 354/2008) yleisten uimarantojen laatuvaatimuksista ja valvonnasta. Uimaveden laadun arviointi ja luokitus perustuu kahden suolistoperäistä saastumista kuvaavan mikrobiologisen muuttujan, suolistoperäisten enterokokkien ja *Escherichia coli* -bakteerien, valvontatutkimustulokseen. Myös syanobakteereita eli sinileviä seurataan aistinvaraisesti. Vuonna 2011 laadittiin asetuksen 177/2008 mukaiset uimavesiprofiilit kaikille Keski-Uudenmaan ympäristökeskuksen uimarannoille, joilla arvioidaan käyvän yli 100 uimaria päivässä. Uimavesiprofiilit ovat nähtävillä Keski-

KESKI-UUDENMAAN YMPÄRISTÖKESKUS

VUOSIRAPORTTI 2014

Uudenmaan ympäristökeskuksen Internet-sivuilla. Kaikki alueen uimarannat ovat edelleen laatu-
luokitukseltaan erinomaisia. Uimavesiprofiilit tarkastetaan seuraavan kerran keväällä 2015.

Keski-Uudenmaan ympäristökeskus valvoi valvontasuunnitelman mukaisesti alueensa yleisten
rantojen sekä uimahallien ja -altaiden veden laatua. Keski-Uudellamaalla on 23 yleistä uimarantaa,
neljä uimahallia sekä kolmetoista yksittäistä uima-allasta. Yleisten uimarantojen veden laatua seu-
rattiin uimavesien valvonnasta annetun asetuksen mukaisesti. Uimavesinäytteet otettiin kaikilta
rannoilta kesäkuun puolivälistä elokuun loppuun asti. Uimarantojen kunto ja turvallisuus tarkastet-
tiin ennen uimakautta kaikilla yleisillä rannoilla. Valvontakäynnellä tarkastettiin uimarantojen tur-
vallisuus sekä laitureiden, pukukoppien, käymälöiden ja pelastusvälineiden kunto. Lisäksi tarkaste-
taan rantojen siisteys, jätehuollon toimivuus ja leikkivälineiden kunto. Rannoilla havaituista puut-
teista annettiin kirjalliset korjauskehotukset rannan ylläpitäjälle.

Mikrobiologisilta muuttujiltaan uimavesinäytteet olivat hyviä. Sinilevää havaittiin vähän Sahajärven,
Hautjärven, Onkimaan, Nummisten, Vaaksjärven, Häklin, Rusutjärven, Urheilupuiston ja Jokelan
uimarannoilla.

Keski-Uudenmaan ympäristökeskuksen toiminta-alueella on neljä isoa uimahallia, joista Rajamäen
uimahalli on ollut peruskorjauksen vuoksi suljettuna vuoden 2014. Uimahallien vedenlaatua seura-
taan keskimäärin kahden viikon välein uimahallien omien valvontaohjelmien mukaisesti. Keski-
Uudenmaan ympäristökeskus saa tulokset tiedokseen.

Uimahallien vedenlaadun suurimmat haasteet olivat kylmävesialtaissa, joiden näytteissä oli muu-
tamia huonoja tuloksia. Tällöin veden puhdistusta tehostettiin ja allas otettiin käyttöön vasta, kun
uusintänäytteen tulos oli hyvä.

6.6 Asuin-, työ- ja kokoontumishuoneistot

Ympäristöterveydenhuollon tehtäviin kuuluu ilmoituksenvaraisten huoneistojen ja laitosten valvon-
ta. Terveystensuojelulain (763/1994) ilmoitusvelvollisuuden lähtökohtana on ennaltaehkäistä tie-
tyistä toiminnoista mahdollisesti aiheutuvat terveyshaitat. Ilmoitusvelvollisuus koskee toimintoja,
laitoksia tai huoneistoja, joiden vaikutuspiirissä on paljon ihmisiä tai erityisryhmiä, kuten lapsia tai
vanhuksia, sekä toimintoja, joiden hygieenisille oloille on asetettava erityisiä velvoitteita.

Vuoden 2014 aikana Keski-Uudenmaan ympäristökeskuksen toimialueella käsiteltiin 35 tervey-
densuojelulain mukaista ilmoitusta, jotka koskivat muun muassa päiväkotia, kouluja, julkisia ko-
koontumishuoneistoja, kuntosaleja, kauneushoitoloita ja parturi-kampaamoita (taulukko 17).

KESKI-UUDENMAAN YMPÄRISTÖKESKUS

VUOSIRAPORTTI 2014

Taulukko 17. Terveystensuojelulain 13 §:n mukaiset ilmoitukset vuosina 2012–2014.

Sopijakunta	Päätökset, kpl			Tulot, €		
	2012	2013	2014	2012	2013	2014
Järvenpää	21	23	10	4200	3250	2300
Kerava	8	3	6	1700	1300	2300
Mäntsälä	7	10	8	1350	3150	1225
Nurmijärvi	-	3	6	-	755	1250
Tuusula	14	10	5	2675	3925	1675
Yhteensä	50	49	35	9 925	12 380	8750

Ympäristökeskus valvoo asuin-, työ- ja kokoontumistilojen terveydellisiä oloja. Näitä ovat muun muassa ilmanvaihto, yleinen siisteys, pintamateriaalit, meluolosuhteet, WC-tilojen riittävyys ja kunto, siivousvälineiden säilytys- ja huoltotilat, tupakkalain vaatimukset sekä tilojen ja laitteistojen turvallisuus, esimerkiksi putoamisvaara päiväkodeissa.

Asuntojen, koulujen, päiväkotien ja muiden oleskelutilojen terveydellisiä oloja koskevia toimenpidepyyntöjä ja kyselyjä tuli vuonna 2014 edelleen runsaasti. Asunnontarkastuksia tehtiin vuonna 2014 yhteensä 69 kpl. Asunnontarkastuksista ei peritä maksua (taulukko 18).

Taulukko 18. Asunnontarkastukset vuosina 2012–2014.

Sopijakunta	Tarkastukset, kpl		
	2012	2013	2014
Järvenpää	16	25	16
Kerava	27	21	20
Mäntsälä	5	6	6
Nurmijärvi	-	24	14
Tuusula	11	21	13
Yhteensä	59	97	69

Suurin osa toimenpidepyynnöistä koski kosteus- ja homevaurioepäilyjä. Ympäristökeskuksen ensisijaisena tavoitteena on neuvoa kiinteistön omistajia selvittämään tai selvittämään mahdolliset rakenteelliset viat ja vauriot. Ympäristökeskuksen omien tarkastuskäyntien edellytyksenä on pidetty selkeätä terveystaustaa. Pelkästään rakenteellisia vaurioita koskevat epäilyt on ohjattu yksityisille kuntotutkimuksille tekeville yrityksille.

Päiväkodeissa, kouluissa ja muissa kokoontumistiloissa tehtiin yhteensä 94 tarkastusta. Näiden tarkastusten yhteydessä mitattiin muun muassa huoneistojen hiilidioksidipitoisuutta, lämpötiloja, kosteutta sekä selvitettiin ilmavirtojen liikkeitä ja tutkittiin ilmanvaihdon toimivuutta. Julkisista tiloista

KESKI-UUDENMAAN YMPÄRISTÖKESKUS

VUOSIRAPORTTI 2014

ta eniten työllistivät koulujen ja päiväkotien terveyshaittaepäilyt ja niiden selvittäminen. Suunnitelmallisissa tarkastuksissa tarkastettiin muun muassa tilojen yleinen siisteys, rakenteiden kunto, sisäilman laatu, melu ja piha-alueen turvallisuus. Tarkastuksista perittiin ympäristöterveydenhuollon taksan mukainen maksu (taulukot 19 ja 20).

Taulukko 19. Terveystensuojelulain mukaiset tarkastusten lukumäärät vuosina 2012–2014.

Sopijakunta	Koulut, päiväkodit, vanhainkodit			Kokoontumishuoneistot, liikuntatilat, kuntosalit, parturikampaamot			Uimarannat, talviuintipaikat, uimahallit		
	2012	2013	2014	2012	2013	2014	2012	2013	2014
Järvenpää	8	18	12	25	11	10	4	5	5
Kerava	10	17	19	4	8	1	4	2	3
Mäntsälä	8	18	7	10	5	3	14	11	7
Nurmijärvi	-	11	9	-	7	9	-	11	10
Tuusula	11	5	19	13	7	5	11	9	8
Yhteensä	37	69	66	52	38	28	33	38	33

Taulukko 20. Valvontatulot terveystensuojelulain mukaisista tarkastuksista vuosina 2012–2014.

Sopijakunta	Tulot, €		
	2012	2013	2014
Järvenpää	3425	5400	3700
Kerava	2825	4350	3450
Mäntsälä	2625	4075	3150
Nurmijärvi	-	5050	3950
Tuusula	3200	2925	3050
Yhteensä	12075	21800	17275

7. ELÄINLÄÄKINTÄHUOLTO

7.1 Eläinlääkäripalvelut

Eläinlääkäripalvelu on saatavissa ympäri vuoden sekä virka- että päivystysaikana. Eläinlääkärien vastaanotot sijaitsevat Järvenpään Kyrölässä, Nurmijärven Kirkonkylällä ja Tuusulan Hyrylässä. Suurelaimet hoidetaan tilakäynneillä. Mäntsälän kunnan eläinlääkäripalvelut sekä virka- että päivystysaikana ostetaan Helsingin yliopistolta.

KESKI-UUDENMAAN YMPÄRISTÖKESKUS

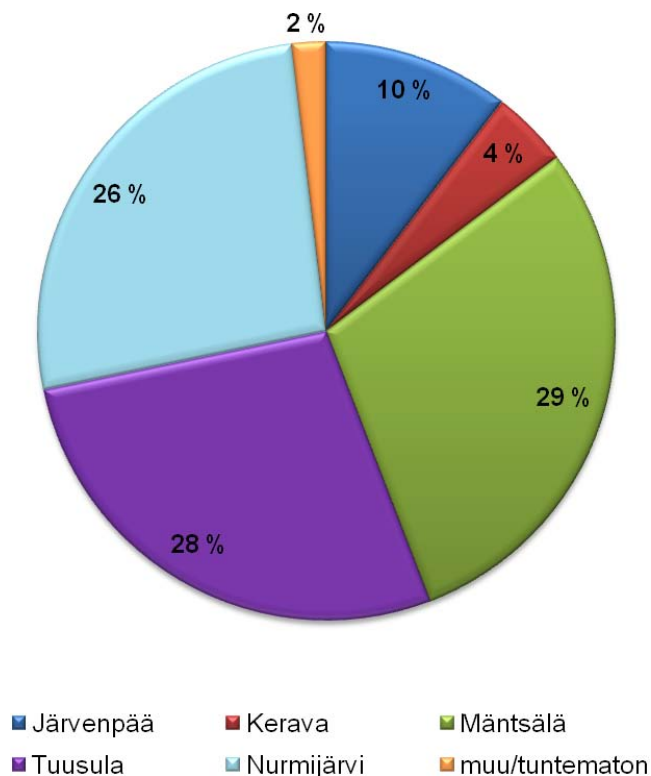
VUOSIRAPORTTI 2014

Päivystysalueen muodostavat Järvenpää, Kerava, Nurmijärvi ja Tuusula. Päivystäviä eläinlääkäreitä on neljä kappaletta. Ympäristökeskuksen eläinlääkärien lisäksi päivystyksiä tekevät ulkopuoliset eläinlääkärit. Päivystysvuoro on kiertävä.

Vuonna 2014 Keski-Uudenmaan ympäristökeskuksen eläinlääkärit ovat hoitaneet 7 264 potilasta, joista 92 % on ollut pieneläimiä ja 8 % suurelaimia. Mäntsälässä Tuotantoeläinsairaalan toimesta on hoidettu 3 032 mäntsäläläistä potilasta, joista 76 % on ollut suurelaimia ja 24 % pieneläimiä.

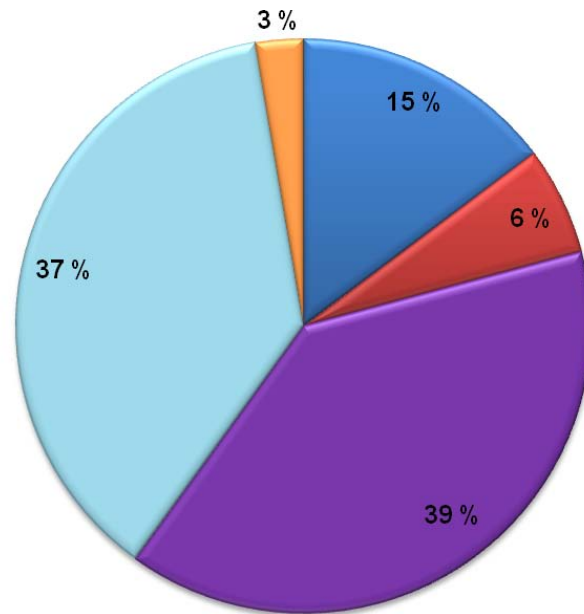
Kuvissa 10 ja 11 on esitetty potilaiden jakautuminen kotikunnittain vuonna 2014. Hevosten kohdalla on kotikuntana käytetty kuntaa, jossa hevosella on tallipaikka.

Kuvissa 12 ja 13 on esitetty potilaiden jakautuminen vuonna 2014 suur- ja pieneläimiin virka- sekä päivystysaikana.

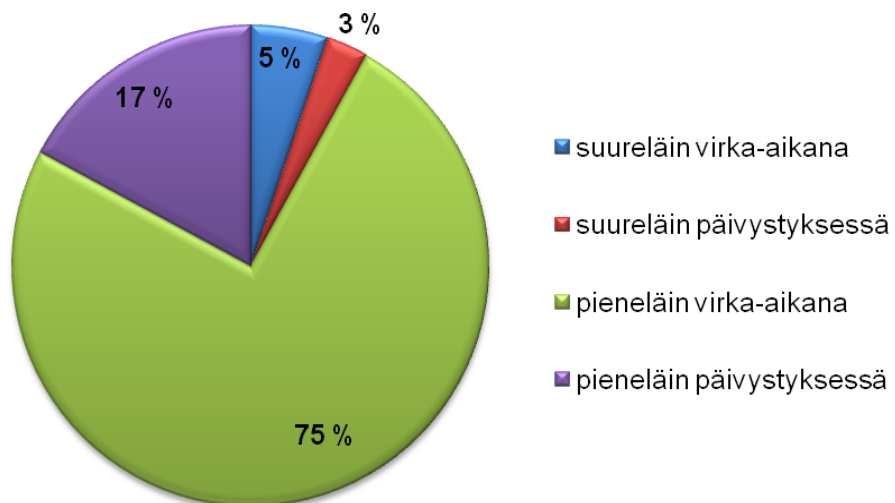
Kuva 10. Potilaiden suhteelliset osuudet kotikunnittain vuonna 2014 koko ympäristökeskuksen toimialueella.

KESKI-UUDENMAAN YMPÄRISTÖKESKUS
VUOSIRAPORTTI 2014

■ Järvenpää ■ Kerava ■ Tuusula ■ Nurmijärvi ■ muu/tuntematon

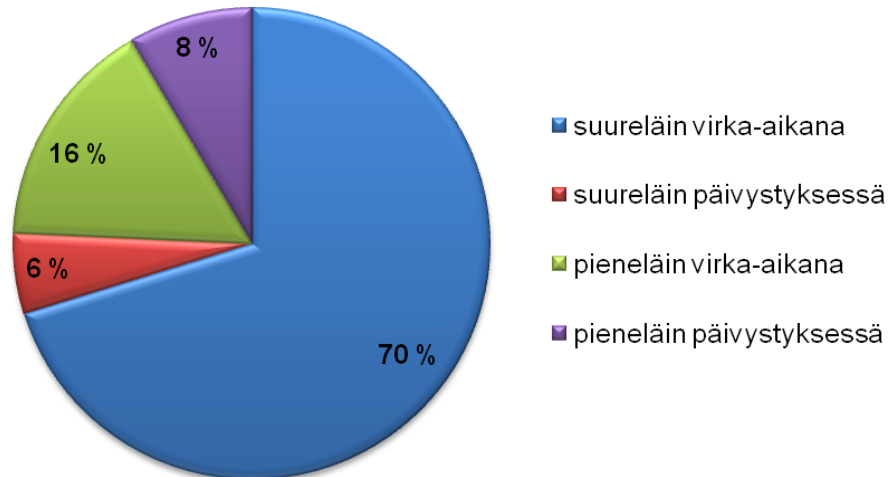
Kuva 11. Potilaiden suhteelliset osuudet kotikunnittain vuonna 2014 ympäristökeskuksen omilla vastaanotoilla ja tilakäynneillä.

Kuva 12. Potilaiden jakautuminen vuonna 2014 suur- ja pieneläimiin virka- ja päivystysaikana ympäristökeskuksen omilla vastaanotoilla ja tilakäynneillä.

KESKI-UUDENMAAN YMPÄRISTÖKESKUS

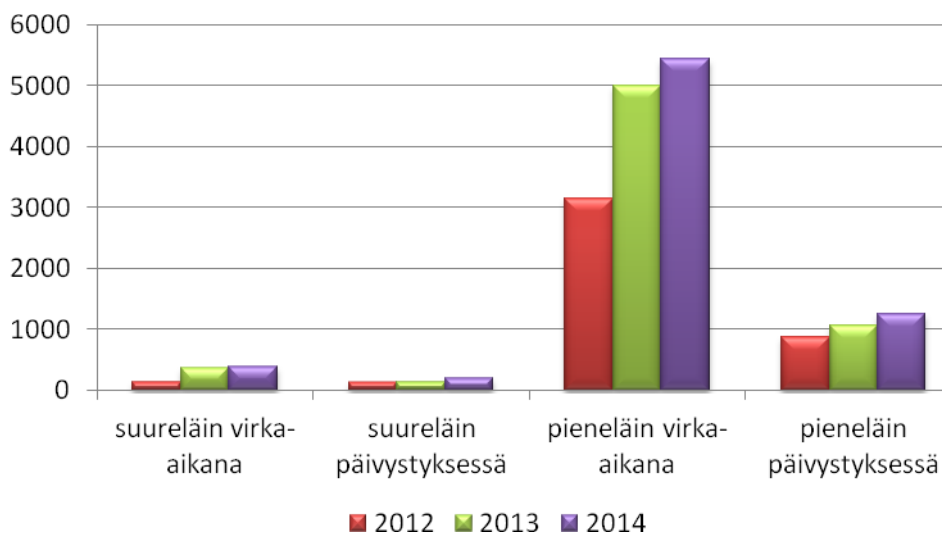
VUOSIRAPORTTI 2014

Kuva 13. Mäntsäläläisten potilaiden jakautuminen vuonna 2014 suur- ja pieneläimiin virka- ja päivystysaikana Tuotantoeläinsairaalaissa ja sen tekemillä tilakäynneillä.

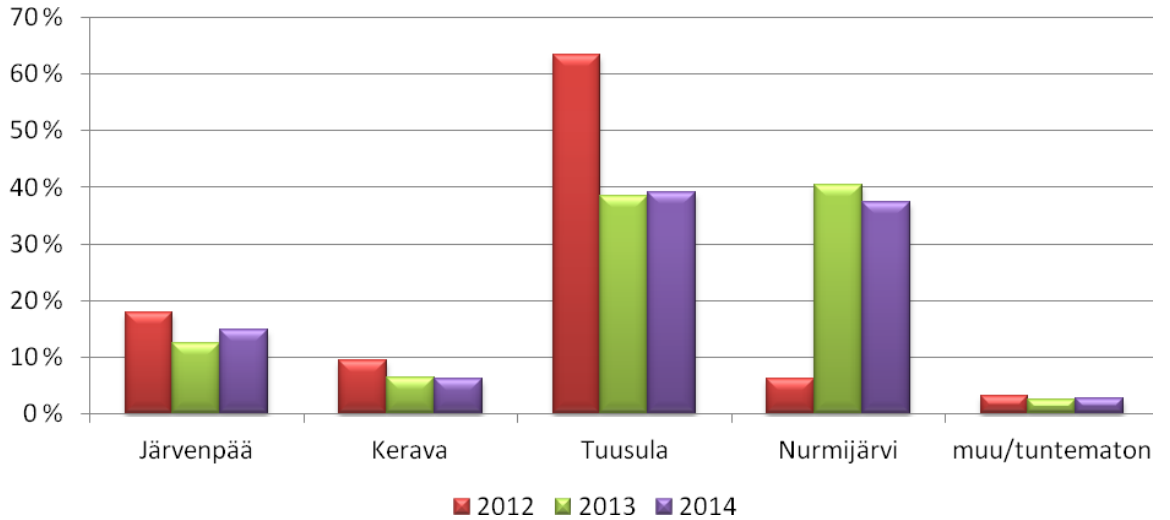
Kuvassa 14 on esitetty potilasmäärien kehittyminen ympäristökeskuksen omilla vastaanotoilla ja tilakäynneillä vuosina 2012–2014. Kuvassa 15 on esitetty potilaiden suhteellinen jakautuminen kotikunnittain vastaavana aikana ympäristökeskuksen omilla vastaanotoilla sekä tilakäynneillä.

Nurmijärvi liittyi ympäristökeskukseen 1.1.2013 ja se vaikuttaa sekä potilasmääriin että potilaiden kotikuntajakaumaan vielä vuoden 2012 osalta. Vuonna 2012 nurmijärveläiset potilaat ovat olleet lähinnä päivystyspotilaita, koska päivystysalue oli jo silloin yhteinen.

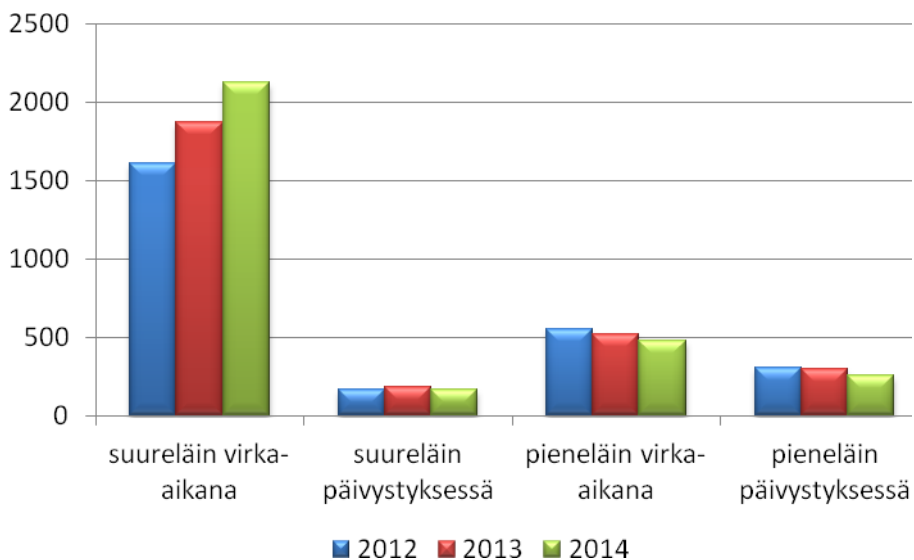
Kuva 14. Suur- ja pieneläinpotilaiden määrät vuosina 2012–2014 virka- ja päivystysaikana ympäristökeskuksen omilla vastaanotoilla sekä tilakäynneillä.

KESKI-UUDENMAAN YMPÄRISTÖKESKUS
VUOSIRAPORTTI 2014

Kuva 15. Potilaiden suhteellinen jakautuminen kotikunnittain vuosina 2012–2014 ympäristökeskuksen omilla vastaanotoilla ja tilakäynneillä.

Mäntsälän eläinlääkäripalvelut on hankittu Mäntsälän kunnalle ympäristökeskuksen toimintakautena Helsingin yliopiston Yliopistollisen eläinsairaalan Tuotantoeläinsairaalaalta. Kuvassa 16 on esitetty mäntsäläläisten potilaiden määrien kehittyminen vuosina 2012–2014 Tuotantoeläinsairaalan vastaanotolla ja tilakäynneillä.

Kuva 16. Mäntsäläläisten suur- ja pieneläinpotilaiden määrät vuosina 2012–2014 virka- ja päivystysaikana Tuotantoeläinsairaalan vastaanotolla sekä tilakäynneillä.

7.2 Eläinsuojelu ja tarttuvat eläintaudit

Ympäristökeskuksessa eläinsuojeluun ja tarttuviin eläintauteihin liittyvät tehtävät hoitaa pääasias-
sa valvontaeläinlääkäri. Praktikkoeläinlääkärit tekevät kyseisiä tehtäviä edelleen tarvittaessa lähin-
nä päivystysaikana, mutta eläintautien osalta myös tarvittaessa virka-aikana.

Suunnitelmallinen valvonta kohdistettiin ammattimaisten eläintenpidon paikkojen osalta vuonna
2014 hevostalleihin. Ammattimaisen eläintenpidon tarkastuksia tehtiin vuoden aikana 21 tallille.

Ammattimaisen eläintenpidon tarkastusten lisäksi tehtiin erilaisia tarkastuskäyntejä yhteensä 214
noin 90 kohteeseen. Osa käynneistä tehtiin ilmoituksen johdosta, osa oli uusintatarkastuksia ja
osa esim. kartoituskäyntejä tai yhteydenottopyynnön toimittamisia. Jos tarkastuksella jouduttiin an-
tamaan kieltoja tai määräyksiä, tehtiin tarkastuskohteeseen aina uusintatarkastus. Joihinkin koh-
teisiin jouduttiin uusintatarkastus tekemään useamman kerran. Eläinsuojeluilmoituksia kirjattiin
kaikkiaan 240 kpl. Lisäksi valvontaeläinlääkäri antoi paljon puhelinneuvontaa yhteydenottoihin,
joissa ei ollut kyse suoranaisesti eläinsuojeluun liittyvistä asioista.

Koirien hoidon laiminlyönti oli tavallisin syy epäilyyn perustuvassa tarkastuksessa. Pitkät yksinolo-
ajat, riittämätön ravinnon saanti ja riittämätön ulkoilutus ovat tavallisimmat puutteet. Puutteet ulko-
koirien tarhoissa ovat niin ikään tavallisia. Muita toimenpiteisiin johtaneita syitä ovat eläimen hoi-
tamaton sairaus, koiran pitäminen kytkettynä säädösten vastaisesti ja koiran tai kissan sulkeminen
liian pieneen tilaan. Eläimen hylkääminen hoidotta on tavallisin syy kiireellisiin toimenpiteisiin. Hyl-
käämisen taustalla on usein omistajan elämän kriisi, päihteet tai vakava sairaus.

Suureläimiin liittyvät eläinsuojeluongelmat kohdistuvat paikkoihin, joissa eläinmäärä on liian suuri
jaksamiseen ja taloudellisiin edellytyksiin nähden. Ongelmat näkyvät rikkomuksina koskien pito-
paikan siisteyttä, turvallisuutta, suojan puuttumista sekä eläinten makuupaikkojen riittämätöntä
kuivitusta.

Talleihin kohdennetussa suunnitelmallisessa eläinsuojeluvalvonnassa on annettu neuvontaa toi-
minnan ilmoituksenvaraisuudesta, eläinluettelon pidosta, lääkekirjanpidosta ja tunnistusasiakirjojen
saatavuudesta. Hevostalleilla voimaan tulleet määräykset pitopaikan tilavaatimuksista ovat johta-
neet määräyksiin saattaa karsinoiden ja pihattojen makuuhallien koot vähimmäisvaatimusten mu-
kaisiksi

Tarttuvien eläintautien valvontaan ja vastustamiseen liittyvät työt kohdistuivat sekä suur- että
pieneläimiin. Osa työajasta kului koirien, kissojen ja hevosten laittomiin maahantuonteihin liittyvien
asioiden selvityksiin ja muut työt liittyivät erilaisiin näytteenottoihin ja valvontoihin eläintautien va-

KESKI-UUDENMAAN YMPÄRISTÖKESKUS

VUOSIRAPORTTI 2014

ralla. Eläintauteihin liittyviin työtehtäviin vuonna 2014 valvontaeläinlääkäri käytti 19,5 henkilötyöpäivää.

7.3 Löytöeläimet

Löytöeläinten hoitopalvelut hankitaan kaikille sopijakunnille Eläinten Auttajat ry:ltä / Onnentassulta, joka sijaitsee Riihimäellä.

Löytöeläinten määrät ja hoitovuorokaudet vuodelta 2014 on esitetty taulukossa 21. Eläimet on jaettu löytymispaikkansa perusteella kunnittain. Kunnalla on lakisääteinen velvollisuus säilyttää eläintä vähintään 15 vuorokautta, jonka jälkeen sillä on oikeus myydä, muutoin luovuttaa tai lopetuttaa eläin. Taulukossa 22 on esitetty hoitolaan toimitettujen löytöeläinten määrät vuosilta 2012–2014.

Taulukko 21. Keski-Uudenmaan ympäristökeskuksen sopijakuntien alueelta talteen otettujen löytöeläinten määrät ja hoitovuorokaudet eläinten löytymiskunnan mukaan vuonna 2014.

Sopijakunta	Haltuun otetut (kpl)			Hoitovuorokaudet (kpl)		
	koirat	kissat	muut	koirat	kissat	muut
Järvenpää	11	20	0	16	226	0
Kerava	4	11	0	7	149	0
Mäntsälä	10	27	0	19	378	0
Nurmijärvi	19	24	2	28	246	4
Tuusula	10	11	0	18	91	0
Yhteensä	54	93	2	88	1090	4

Taulukko 22. Hoitolaan toimitettujen löytöeläinten määrät vuosina 2012–2014 ympäristökeskuksen toiminta-alueella. Nurmijärveltä talteen otettujen eläinten määrät ovat vain vuosien 2013 ja 2014 tiedoissa.

Löytöeläimet	Haltuun otetut eläimet (kpl)		
	2012	2013	2013
Koirat	45	76	54
Kissat	79	108	93
Muut	3	9	2
Yhteensä	127	193	149